

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
izolp. peči-vrsta
malloglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 25, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništva št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Ceko
račun: Ljubljana št. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajev št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Po Londonu

Naj se zaključi londonska konferenca tako ali tako, naj bodo kritike proti konferenci še tako ostre, je vendar treba priznati, da je konferenca v marsičem razčistila mednarodni položaj in odprla javnosti pogled za kulise tajne diplomacije ter ji tako prihranila morebitna presenečenja. Na konferenci zastopane države so bile prisiljene zavzeti določeno stališče in s tem pokazati svoje namene in svoje bojzani. Francozi danes vedo, da angleška javnost ne bi nikoli dovolila, da se potroši samo en penny ali žrtvuje le eden angleški vojak za celinsko vojno, da je torej angleško jamstvo, zagotovljeno v locarnski pogodbi in v pravih Društva narodov, le relativne vrednosti. Američani se zadovoljujejo z »moralnim« jamstvom Kelloggovega in Briandovega pakta in nočejo privoliti v gospodarske, kaj šele vojaške garancije proti kršitvi pakta. Končno je italijanska zahteva po pariteti s Francijo podrla trhlj most, ki so ga lansko leto s tolikšnimi mukami zgradili diplomati med obema državama. Četudi bi se v zadnjem trenutku dosegel v tem pogledu sporazum, se ne bo francosko-italijanska rana, ki jo je londonska konferenca še globlje zarezala, tako kmalu zacelila. Italija je bila na konferenci dolgo pasivna, končno pa so jo angleško-francoska pogajanja glede razlage 16. člena pravil Društva narodov v zvezi z locarnsko pogodbo spravila iz ravnotežja. Italija je v svoji užajenosti razgrnila svoje karte ter kratkoma zagrozila z zvezo z Nemčijo.

Inozemski tisk je o Grandijevem sestanku z MacDonaldom v palači sv. Jakoba le malo poročal, tudi italijanski listi so ostali dokaj rezervirani. Pač pa najdemo v turinski »Stampi« podrobno poročilo o tem »najbolj dramatičnem razgovoru, kar jih je bilo doslej v Londonu, in ki pomeni prehod Italije v protiofenzivo«. Grandi — tako izvaja »Stampa« — je ugotovil, da hoče Francija uporabiti londonsko pomorsko konferenco za to, da bi ustvarila skupino držav s posebnimi pravicami in nalogami, ki bi zagospodarile v Društvu narodov. Italija se mora temu upreti in je pripravljena pred svetovno javnostjo »razgaliti to nedopustno vlogo nekaterih držav v Evropi«. »Italija«, je dejal Grandi, »je preveč zvesta Društvu narodov, in pripravljena ohraniti to zvestobo v vsaki okoliščini, da bi se mogla pridružiti temu koraku, ki pomeni zaušnico Nemčiji in vsem članom Društva narodov. Sleheri sporazum, sklenjen v Londonu, s katerim bi si ena skupina držav dovolila samovoljno razlago pravil Društva narodov, ki jih je podpisalo nešteto drugih držav, bi pomenil žalitev za ženevsko ustanovo in za vsako posamezno državo«. — Grandi je omenil, da je prav te dni Španija protestirala proti političnim pogajanjem v Londonu. Enako je razpoloženje drugih odsotnih držav napram londonski konferenci. »London ni ves svet, pač pa Ženeva!« je vzkliknil Grandi. Nastopil je trenutek, ko mora Italija zavzeti stališče. Iz ozira do Nemčije in drugih članic Društva narodov mora Italija odkloniti vabilo, naj se udeleži razprav, ki spadajo v kompetenco Ženeve. »Za Italijo se je londonska konferenca zaključila že pred štirinajstimi dnevi, ko je MacDonald Grandiju sporočil, da Francija ne privoli v pariteto.« V slučaju, da bi prišlo v Londonu do veljave francosko stališče in bi se Italija odrekla pariteti s Francijo, si Italija pridržuje pravico revidirati locarnsko pogodbo, to se pravi, odpovedati svoje jamstvo proti nemškemu napadu ob Renu.

Tako je Italija postala kar čez noč čuvarica Društva narodov in zagovornica »poizanih« držav. To zveni precej nenavadno. Edino Francija je ob začetku konference formalno stavila zahtevo, naj se londonska pogajanja vršijo le kot priprava na splošno razorožitveno konferenco pod okriljem Društva narodov, ki bi se je udeležile tudi majhne države. Italija pa je takrat od te zahteve odstopila, da si nakloni podporo Amerike in Anglije.

Kaj pa je soditi o Grandijevem namigavanju, da se bo Italija postavila na stran Nemčije?

Italija zadnje čase res ne opusti nobene prilike, da ne bi pokazala svoje prijateljske namerje Nemčiji. V polemiki s francoskimi listi je Mussolinijevo glasilo »Popolo d'Italia« dvignilo zadnjič plemenito besedo za pravice Nemčije. »Italijani so se iskreno pobotali z Avstrijo, Italijani niso čuvali na grobovih narodov in ne vidijo v mirovnih pogodbah nagrobnih spomenikov... Med Italijo in Nemčijo ni neposrednih razlogov za prepir, in razdor je

Gandijevo gibanje postaja krvavo

Položaj v Indiji vedno resnejši - Vojaštvo z oklopnimi avtomobili vzdržuje red
Napoved novega bojkota

Kalkuta, 15. aprila. AA. Tu so izbruhnili krvavi nemiri, ki so jih organizirali indijski nacionalisti. Demonstranti so zabarikadirali ulice in zažgali 4 vozove cestne železnice. Ko so prišli gasilci so metali demonstranti nanje opeko. En gasilec je bil ubit in več ranjenih. Po cestah vozijo oklopnimi avtomobili polni vojaštva. Policija je bila ojačena. Položaj je resen.

London, 15. apr. n. Po aretaciji Pandit Nehruja se je zbrala pred ječo v Alahabadu ogromna množica ljudi, ki so navdušeno pozdravljali Nehruja, ki so ga po obsodbi na šestmesečno ječo peljali iz sodišča. Vest o aretaciji in obsodbi se je razširila bliskoma. Borze za bombaž, kovino in delnice so zaprle. Bombajski kongresni odbor je sklenil, proglasiti žalni dan. V Kalkuti, kjer je bil pred nekaterimi dnevi zopet aretiran tamkajšnji župan in obsojen na šest mesecev ječe, je prišlo danes pri demonstracijah proti ob-

sodbi Nehruja do hudih pretepov. Velike množice so napadle policijo in jo obmetavale s kamenjem in drugimi predmeti. Ustavljali so cestno železnico in vozove zažgali. Napadli so tudi gasilce, ki so zastoj poskušali vozove pogasiti. V pretepih med demonstranti in policijo je bilo ranjenih mnogo oseb, med njimi en Anglež in več gasilcev, katere so morali prepeljati v bolnišnico. Promet cestne železnice je popolnoma ustavljen, ker so demonstranti prerežali električni vod. Oblasti so v vsej hitri poklicale vojaštvo in oklopne avtomobile, s katerimi so končno vsaj za silo zopet vzpostavile red. Položaj pa je še vedno zelo resen. Gandi je poslal staršem Nehruja sledečo brzojavko: »Pozdravljam Vas, Vi srečni starši, Nehru si je priporil imjevo krono.«

Pariz, 15. apr. n. Gandi je izjavil v intervjuu z dopisnikom »Petit Parisien«: Vsako

sodelovanje z Anglijo je v bodoče popolnoma nemogoče. Pokret za neodvisnost bo kmalu zmagal, ker bo boju za sol sledil še trdovratnejši boj za prepoved alkohola, opojnih strupov, predvsem opija, in za bojkot inozemskega tekstilnega blaga.

Kalkuta, 15. aprila. AA. V znak protesta proti obsodbi predsednika nacionalnega kongresa Pundit Javaharlala in župana Kalkute Sen-gupte je bilo proglašeno žalovanje. Na cestah so bile položene zapreke. Tramvaj vozi neravno. Policija patroljira po mestu v oklopnih avtomobilih. Položaj je napet.

London, 15. aprila. n. V Bombaju bo prihodnji teden vseindijska muslimanska konferenca o palestinskem vprašanju. Z resolucijo bodo pozvali mandatarno državo Anglijo, naj se ne ozira na židovske finančnike, temveč na dolžnosti, ki jih ima nasproti domačemu prebivalstvu.

Ureditev Srednje Evrope nemogoča brez Male antante

Češki list k Bethlenovemu obisku v Rimu

Praga, 15. aprila. n. Glede sestanka Bethlena z Mussolinijem piše rimski dopisnik »Lidovih Novin«. Glavni predmet pogajanj je bila poleg podrobnosti pariške konference nova ureditev italijansko-madžarskih gospodarskih odnosov. Gospodarsko-politična pogodba med obema državama, sklenjena pred dvema letoma, je postala zastarela vsled spremembe odnosov Italije nasproti Jugoslaviji in Avstriji ter radi gospodarske pogodbe med Italijo in Romunijo.

Bethlen se je v Parizu in sedaj tudi v Rimu moral prepričati, da gospodarsko-politična ureditev v Srednji Evropi, če naj bo trajna, ni mogoča brez udeležbe držav male antante. To načelo bo pri bodoči novi gospodarsko-politični ureditvi v Srednji Evropi veljalo kot izhodišče.

Nadaljnji predmet posvetovanj je bilo vprašanje direktne železniške zveze med Baltskim in Egejskim morjem, na katerem sta

interesirani Poljska in Romunija. Kot pristanišče za izvoz obeh teh držav prihaja v poštev Solun, kjer bi bila Grčija pripravljena, ustanoviti svobodno pas. Italija in Madžarska sta seveda interesirani na tem, da preprečita ta načrt, ker bi s tem padel pomen reškega pristanišča. Svobodno pristanišče na Reki bo imelo vrednost za Madžarsko samo tedaj, če Jugoslavija ne bo zvišala tarifov. Tudi to je eden izmed vzrokov, da je treba iskati sporazum z vsemi srednjeevropskimi in donavskimi državami, včevši države male antante.

Budimpešta, 15. aprila. n. Posebni dopisnik »Pesti Hirlapa« iz Rima javlja, da sta Mussolini in Bethlen soglasno dognala, da se je obstoječa italijansko-madžarska prijateljska pogodba izkazala kot izvrstno sredstvo za vpostavitve ravnotežja v srednji Evropi, radi česar vprašanje spremembe ali spopolnitve pogodbe ni aktualno(!)

Pričetek angleško-egiptovskih pogajanj

Egiptovska vlada stavila nove predloge, ki jih Angleži smatrajo za nesprejemljive

London, 15. aprila. AA. Včeraj ob 5 popoldne so pričeli med angleško in egiptsko delegacijo razgovori za sklenitev angleško-egiptske pogodbe.

Angleški delegaciji predseduje zunanji minister Henderson, dočim vodi egiptsko delegacijo ministrski predsednik Nahas paša. Razgovori so trajali s kratkim premorom za večerjo do 5 danes zjutraj. Nadaljna seja bo nocoj in zunanji minister Henderson upa, da bo lahko poročal zbornici v četrtek. Ponočni seji so prisostvovali vojni minister Tom Shaw, tajnik za domnjone lord Passfield, minister za letalstvo lord Thomson, angleški komisar za Egipt in Sudan Percy Loraine, permanentni podtajnik zunanjega ministrstva Sir Robert Vansittart in parlamentarni podtajnik za zunanje zadeve Dr. Dalton.

Današnje »Times« pravijo, da so nastale pri teh pogajanjih komplikacije, ker je nastopila egiptska delegacija s popolnoma novimi pred-

logi, ki se razlikujejo od onih, katere je Henderson predlagal kraljevi vladi kot skrajno mejo, do katere lahko popusti Anglija. Ni vzroka za domnevo, nadaljuje list, da bi se Henderson manj zanimal za interese britskega imperija kot njegovi predniki in da bo sklenil slabo pogodbo za Anglijo. List naglašja nadalje, da se ne sme oslabiti civilizirana vlada v Sudanu, ki jo je postavila Anglija in ki varuje egiptске meje pred barbarstvom. Anglija ne more pod nobenim pogojem dovoliti zasedbe Sudana po kaki drugi državi.

Ravnatoko ne more dovoliti angleška vlada ogrožanje sueškega prekopa, ki je glavna pot v Avstralijo, Novo Zelandsko in v vzhodni del britskega imperija. Henderson, zaključuje list, vse to dobro ve in mi imamo njegovo javno zagotovilo, da so bili stavljeni egiptski vladni predlogi, ki popolnoma varujejo angleške interese in so zadnja beseda, ki naj omogoči z Egiptom trajen in časten sporazum.

Posredovanje Anglije na Balkanu

Afene, 15. apr. n. »Elefteron Vima« piše, da se pričakuje prihod solifiškega angleškega poslanika v Atenah, ker hoče Anglija svojo posredovalno vlogo, ki jo je v Bolgariji prevzela za Jugoslavijo, razširiti tudi na Grčijo glede neurejenih grško-bolgarskih gospodarskih odnosov. Do sedaj so politični odnosi med obema državama zelo trpeli, ker se v gospodarskih vprašanjih že več let ni doseglo nobeno sporazumljenje.

Bitka med fašisti in komunisti

Pariz, 15. apr. n. Včeraj je prišlo med italijanskimi fašisti in italijanskimi komunisti v Parizu do prave bitke. Sovražne skupine so se že v nedeljo prvič spopadle v predkrajju Pantinu. Včeraj pa so se v neki gostilni na »Boulevard MacDonalde« srečali štirje fašisti s petimi komunisti. Ker so bili fašisti v manjšini, so zapustili lokal, komunisti pa so jim sledili. Komunisti so na ulici zakrčali fašistom: »Roke kvisku!« Dva fašista sta zbežala, dva pa sta dvignila roke. Komunisti so začeli na nju streljati s revolverji in oba ustrelili. Eden od njiju je, zadet s petimi krogli, še potegnil revolver in težko ranil enega komunisto. Oba fašista sta umrla na licu mesta. Komunisti so zasledovali tudi oba ostala bežeča fašista in enega ranili z dvema streloma. Ko je prišla policija, je našla samo še trupli obeh ubitih fašistov.

Zeppelinov izlet v Španijo

Friedrichshafen, 15. apr. n. Zrakoplov »Zeppelin« je danes popoldne odplul v Španijo. Vožnje se udeležuje 41 mož posadke in 20 potnikov, med njimi telesni zdravnik španskega kralja dr. Megias, ki je tudi potoval s »Zeppelinom« okoli sveta. Zrakoplov potuje preko Basla v Biskajski zaliv in potem ob zapadni španski obali v Seviljo, kamor bo dospel zrakoplov v sredo med 5 in 6 popoldne. Po odmoru ene ali dveh ur v Sevilji, kjer se bodo potniki menjali, se bo zrakoplov vrnil v Friedrichshafen, kjer ga pričakujejo v četrtek zvečer.

nastal radi balkanskih in jadranskih teženj Habsburžanov. Avstrijskih groženj danes ni več. Toda druge grožnje so se pojavile na obzorju in teh Nemčija ne podpira več... Tudi Nemčija je velika država in ima pravico živeti v miru v Evropi... Mussolini je pred nekaj meseci dejal nekemu dunajskemu časnikarju: Vaši rojaki iz Avstrije in Nemčije morajo priti v Italijo. Vi poznate Italijo. Vi ste gotovo opazili, da pri nas ne sledi o antipatiji napram Nemcem, povsod se jim izkazuje prava simpatija. Nemci morajo spoznati novo Italijo... Mussolini skuša odstraniti tudi sporno točko glede Južnega Tirola. Potrčil je nemškega škola v Brixnu in Nemcem so se na tiho dovolile zasebne šole.

Ze pred leti je Mussolini ponudil Stresemannu zvezo. »Evropec« Stresemann je po-

nudbo gladko odklonil. O današnji Nemčiji je težko reči, da je napram Mussolinijevemu vabilu tako gluha. Nemški tisk je sicer silno previden, vendar v svojih poročilih iz Londona ne more zakriti simpatij do Italije. Toda v najboljšem slučaju bodo skušali Nemci le diplomatsko izkoristiti ponudbo Italije, da bi mogli zahtevati od Francozov večjih koncesij, pri tem pa le ohraniti svojo »splendid isolation«.

Avstrijski nacionalisti so pa šli dalje. V osrednjem glasilu Heimwehra smo nedavno čitali, da je bila ustvarjena Avstrija samo zato, da se Nemčiji zapre pot na Jadran in da ne bi dobili Nemci skupnih mej z Italijo... Toda na svetu je ni sile, ki bi mogla uresničiti te načrte. Na svetu torej ni sile, ki bi preprečila nemški pohod na Jadran. Naj si Nemci

ne ustvarjajo iluzij! Pravkar citirani Mussolinijev list trdi, da so bile glavni vzrok razdora med Nemčijo in Italijo habsburške težnje na Jadran in Balkan. Ali ne bodo tudi za naprej nemške težnje na Jadran vzrok novega razdora med Italijo in Nemčijo? Mari bo fašistična Italija trpela veliko Nemčijo ob Jadranu, ko je še liberalna Italija skušala ugonobiti manj nevarnega tekmeča, to je razpadajočo Avstrijo? Za morebitno nevarnost Nemcev bi Italija morebiti žrtvovala južni Tirol, toda nikdar ne bo odprla poti Nemcem na Jadran. Italija rabi Nemčijo samo v diplomatski borbi s Francijo in drugega nič...

Dunajska vremenska napoved. Hladno in deževno.

Bilanca brodovne konference

Pacifisti, ki sanjajo o popolni razorožitvi sveta, z rezultatom londonske konference petih pomorskih velesil seveda niso zadovoljni. V tem oziru je konferenca pokazala, da je še daleč do tistega časa, ko bodo mogle države druga drugi toliko zaupati, da jim ne bo treba toliko bojnih obrambnih (ali napadalnih) sredstev kakor jih imajo danes.

Drug nauk iz londonske brodovne konference je ta, da proti nevarnosti vojne samo med evropskimi velesilami, dočim so Anglija, Amerika in Japonska sklenile v resnici važen in globokošen dogovor, ki pomeni neke vrste večni mir med temi državami. Zlasti je velikega pomena, da se je obema anglosaškima državama posrečilo pritegniti k sebi Japonsko. Če samo s tega stališča se je londonska brodovna konferenca Angležem in Amerikancem izplačala. Zato je razumljivo, da je angleška poslanska zbornica ploskala izjavi MacDonalda, tičeči se rezultata konference.

Sicer pa se je le dosegel nek precejšen rezultat tudi med vsemi petimi velesilami na londonski brodovni konferenci. Sklenilo se je namreč, da tekom šestih let nobena izmed teh velesil (Anglija, Amerika, Japonska, Francija, Italija) ne bo gradila novih velikih bojnih ladij. Ze obstoječe velike bojne ladje se pa imajo čimprej razdreti, ne da bi se gradile nadomestujoče. »Dreadnoughti« so torej za vse čase izginili med staro šaro!

Kar se tiče treh velesil, ki so se med seboj v vsakem oziru sporazumele (Anglija, Amerika, Japonska), bodo njihova vojna brodovja imela v bodoče sledečo tonažo:

Anglija:	
Velike križarke	146.800 ton
Male križarke	192.200 ton
Rušilci	150.000 ton
Podmornice	52.700 ton
Vsega 541.700 ton	
Amerika:	
Velike križarke	180.000 ton
Male križarke	143.500 ton
Rušilci	150.000 ton
Podmornice	52.700 ton
Vsega 526.200 ton	
Japonska:	
Velike križarke	108.400 ton
Male križarke	100.450 ton
Rušilci	105.500 ton
Podmornice	52.700 ton
Vsega 367.050 ton	

Vseh pet velesil se je razun na šestletno praznovanje grajenja velikih bojnih ladij zedinilo tudi na to, da se bo bojevanje s podmornicami omililo, oziroma podvrlo nekaterim pravilom, kar pa praktično nima nobenega pomena. Če bo vojna, se nihče pravil ne bo držal!

V vseh ostalih točkah ni bilo mogoče pripraviti Francije in Italije do tega, da bi se pridružili paktu, ki bi vezal vseh pet pomorskih velesil. Nihče tedaj ne ve, kako veliki brodovji misli Francija in Italija v bodoče zgraditi. Ve se samo, da brodovni program Francije znaša okoli 750.000 ton. Ako bi Francija v resnici svoje vojno brodovje spravila do te številke, bi se seveda sporazum treh velesil (Anglije, Amerike, Japonske) resno ogrožal, ker bi bila potem Anglija prisiljena zvišati število svojih ladij in bi jih potem avtomatično morali zvišati i Amerika i Japonska. Toda ni verjetno, da bi Francija hotela svoj maksimalni program realizirati, kar izzveneva tudi iz izjav ameriškega delegata Stimsona in angleškega premijera MacDonalda, ki zaupata v to, da se bosta Francija in Italija medseboj sporazumeli.

Politična bilanca.

Politična bilanca bi bila sledeča: Amerika je dosegla vse, kar je želela: pariteto svojega brodovja z angleškim, ne da bi bilo treba več konkurirati v oboroževanju, in sporazum z Japonsko.

Anglija je tudi veliko pridobila; predvsem bo prihranila ogromne vsote v svojem budgetu. Unija z Ameriko je tudi sama na sebi velikega pomena. Ni se pa Angležem posrečilo, zagotoviti si absolutno premoč svojega brodovja napram evropskim velesilam.

Francija se ni nič vezala in ima zdaj čas, da se z Italijo temeljito pogovori in dogovori, kakor se ji zdi potrebno. Mogoče bo to še največ doprineslo k političnemu sporazumu in zedinjenju evropskih držav sploh na podlagi pakta, kakor ga ima v mislih Briand. Tako bi imeli na eni strani blok anglosaksonskih držav in Japonske, na drugi Združene države Evrope. Seveda je slejkoprej definitivni rešitvi na poti — ruski problem, ta največja politična neznanka v svetovnem računu.

Za poživitev mesne industrije

Belgrad, 15. apr. AA. V kabinetu ministra poljedelstva je bila danes konferenca odposlancev zveze industrije za predelavo mesa, ki sta ji prisostvovala tudi minister za poljedelstvo dr. Oto Frangeš in minister za trgovino in industrijo Juraj Demetrovič. Na konferenci so razpravljali o spomenici zveze ter o ukrepih, ki jih je treba podvzeti, da se porazno poživljuje industrija mesa, ki je v težkem položaju. Sklepi konference bodo osnova za ukrepe zainteresiranih ministrstev, da se ponovno okrepi ta važna panoga naše industrije.

Proslava francoskega dne v Belgradu

Prosvetni minister slavi prijateljstvo med francoskim in našim narodom

Belgrad, 15. apr. d. Na snočni svečani proslavi, prirejeni v Narodnem gledališču na čast Francije in v korist poplavljenec, je minister prosvete Boža Maksimović otvoril večer in uvodoma omenjal zgodovinske vezi, ki družijo naš narod s francoskim. Tudi v svetovni vojni smo srčno združeni s Francijo prebili vse dni trpljenja in preizkušenj. Prizadevanju Francije je treba v prvi vrsti pripisati, da je bilo moči srbsko vojsko po Albaniji prepeljati na Krf in jo tamkaj na novo opremiti ter izpopolniti. Njenemu prizadevanju je treba pripisati, da so naši begunci, naši dijaki in naša deca novo ognjišče, da so našli nove domove in šole, ki jih niso imeli niti lastni sinovi Francije, ker jih je bila poklicala na bojišča. Njenemu prizadevanju in njenemu brezkompromisnemu pojmovanju gre velika zahvala, da je bila ustvarjena naša država in da se je vojna končala. Z njeno krvjo in s krvjo ostalih naših velikih zaveznikov je bil osvobojen naš prag in naš dom.

Oprti na mačno prijateljstvo Francije, je mogel tedanji vrhovni poveljnik srbske vojske, sedanj kralj Aleksander I. staviti visoke naloge sebi in drugim, ker je poleg čvrste vere v končni izid naše stvari osebno doživel vero in zaupanje naših močnih zaveznikov, predvsem pa Francije. Pri svojem obisku v Parizu marca meseca 1916, je ves francoski tisk in ves Pariz in vsa Francija pozdravila mladega princa z navdušenjem in s prijateljskimi. Pozdravljali so njega in v njem izmučeni srbski narod. Pri tej priliki je predsednik francoske republike in prvak Francije Poincaré priredil na čast Njegovemu kraljevskemu visočanstvu prestolonasledniku svečano kosilo ter v navdušenem nagovoru poveljeval herojsko neustrašenost srbske vojske ter njenega poveljnika, ki tudi v največji narodni nesreči ni nikdar klenil.

G. min. Maksimović je nadaljeval: »Politički.

Humanizacija voine s podmornicami

Objava sporazuma londonske konference glede podmornic

London, 15. aprila. n. Danes je bilo izdano poročilo odbora za proučevanje vprašanja podmornic. Posamezne točke, v katerih je prišlo do soglasja, so nastopne: Podmornice so glede svojih akcij proti trgovskim ladjam podvržene istim določbam kakor nadvodne ladje. Razen v primeru pasivnega ali aktivnega odpora ne smejo podmornice in nadvodne ladje potopiti nobene ladje, ne da bi preje spravile na varno moštva in ladijskih dokumentov. Ladijski čolni ne veljajo za zadostno varnost, če ni blizu kopna zemlja ali druga ladja. Vse ostale vlade se pozivajo, da se pridružijo tej pogodbi. Najvišja mera za velikost podmornic se določa 2000 ton, vendar ne sme nobena država imeti več kot tri podmornice po 2800 ton. Zadnja določba se je sprejela v korist

intelektualci, ves narod, vsa Francija so z neomajno vero vedno branili našo srbsko stvar. Bodoča Jugoslavija je bila skrb francoskega naroda med častimi skrbmi. Tekom vseh nesreč in krvi, ki je bila prelita, so pisali pesmi, brošure, govorili na mitingih, na čast Srbije, za srbski narod in jugoslovanski narod. Vsi so govorili o »bratih v orožju, po sreči in po Bogu«. Vsi so ljubili in cenili našo zemljo in naš narod. S takimi manifestacijami ljubezni in pozornosti je bil proslavljen srbski dan 17. junija 1917. Srbija je bila pozdravljena kot druga Francija na Dunavu in na Balkanu, kjer naj se vzpostavi Srbija s širšimi in poglobljenimi temelji, ki bodo v bistvu pomenili rojstvo Jugoslavije.

Francija je videla v tem glavni pogoj za trajen mir, in to obljubo je varovala do konca. V trenutku, ko so se v nemški javnosti pojavile nade za separaten mir s Francijo in ko je že bila stavljen ponudba v jeseni 1917, je bil imenovan za francoskega ministrskega predsednika oče zmage Clemenceau. Clemenceau je v svoji deklaraciji pred parlamentom proglasil, da je za nadaljevanje vojne do konca in do zmage.

S tem, da se je vztrajalo do konca in do zmage, je prišla zmaga in z zmago naših velikih in močnih zaveznikov je bila ustvarjena tudi Jugoslavija. Nikar pa pozabiti, da nas Francija v dnevi, ko smo tavalj preko albanske Golgoe, ni pozabila in da ni zapustila naše stvari, da nas je podpirala nesebično v svojem sreču svoje in naše težke občitke. Nihče v tistih časih ni čutil do nas tolikšne in iskrene ljubezni, udanosti in tolikšne pozornosti kot Francija, ki jo je izkazovala našim beguncem in naši deci. Treba je čutili kot Francozi in biti besedniki kot so oni, da se more izreči, kar je bila Francija za nas. Brez te zgovornosti je človek v nevarnosti, da izreče apologijo vojne mesto apologije ljubezni in hvaležnosti.

Francije, ki že ima večje podmornice. Kaliber topov se je določil na 5.1 palcev, za večje podmornice pa 6.1 palcev.

Delegati se razhajajo

London, 15. aprila. AA. Ker so bila glavna dela konference končana, so snoči začeli zapuščati London člani posameznih delegacij. Snoči je odpoval francoski minister za zunanje zadeve Briand, danes pa zapusti London italijanski zunanji minister Grandi. V Londonu ostanejo samo še strokovnjaki, ki bodo sestavljali besedilo pogodb.

Pariz, 15. apr. n. Zunanji minister Briand in mornariški minister Dumesnil sta pri povratku iz Londona odklonila časnikarjem običajno časnikarsko izjavo.

Albansko gospodarstvo in Italija

Zanimiva trgovska bilanca

Rim, 15. aprila. k. »Giornale d'Italia« objavlja vest Agencije di Roma o denarnem položaju v Albaniji. V tej vesti se pravi, da je denarna cirkulacija v Albaniji pokrita s 164%, in da je koncem decembra 1929 znašala cirkulacija skupno 11.536.000 albanskih frankov in da je tega dne znašalo pokritje pri narodni banki Albanije, katere centrala je v Rimu, 19.016.000 albanskih frankov. Dalje poroča Agencija, da se bo v Albaniji ustanovila Agrarna banka s kapitalom, ki ga bo dala albanska Narodna banka oziroma Italijani.

Ista Agencija objavlja tudi poročilo o trgo-

vinjskih odnosajih med Albanijo in Italijo. Iz tega poročila je razvidno, da je znašal albanski izvoz v Italijo 8.869.000 albanskih frankov, od celokupnega albanskega izvoza, ki je znašal okrog 15 milijonov albanskih frankov. Albanijska je istočasno uvozila iz Italije v vrednosti 17.840.000 albanskih frankov.

Te vesti najbolj jasno kažejo razmerje med Italijo in Albanijo in dokazujejo, da je Albanijska danes popolnoma gospodarsko odvisna od Italije. Najbolj je zanimivo dejstvo, da so Italijani vso zlato podlago iz Albanije prenesli v Rim.

Komitske tolpe ob romunski meji

Bukarešta, 15. aprila. AA: »Rador« poroča: List »Universul« priobčuje poročilo o tem, da so štiri razbojniške tolpe bolgarskih komitašev prestopile rumunsko mejo v Dobruži, prihajajoč iz Bolgarske. Ena teh tolpe, sestoječa iz 15 razbojnikov, ki so bili oboroženi z bombami in puškami, je vdrla v vas Kočunar, in izropala trgovca Asana Barija, mu vzela denar in blago odpeljala na vozovih. Trgovca Bari in njegova žena sta bila ranjena. Njihova deca pa se je rešila ter je poklicala orožništvo na pomoč. Borba med orožniki in razbojniki je trajala pol ure. Nato so razbojniki pobegnili v gozd poleg vasi in od tod preko meje. En razbojnik je bil ranjen, toda njegovi tovariši so ga odnesli s

seboj. Na izstrelkih so bili vtisnjeni znaki tvornice »Provdadžija«. Druga tolpa iz 7 razbojnikov je na poti Filisterija—Alfaklar izropala več ljudi. Istotam je druga tolpa napadla neke potnike. Končno je tolpa 12 komitašev vdrla v vas Kar-samlar ter napadla prebivalce. Za razbojniki je bilo odposlano orožništvo, vendar so razbojniki izkoristili nastopivšo noč in pobegnili preko meje. Nadalje je obmejna straža v karavli št. 99 iznenadila tri komitaše, oborožene s puškami in bombami in jih razorožila. Med prijetimi je prosluli komitaš Belev Stojan. Pri razbojnikih so našli legitimacije udruženja »Dobrudža« in resolucije, ki so bile sprejete na nedavnem sestanku proti Rumuniji.

Francoskim upokojencem se znatno zviša pokojnina

Pariz, 15. apr. n. Konflikt, ki je nastal med poslansko zbornico in senatom radi zvišanja pokojnin in ki je grozil, da še v zadnji minuti onemogoči sprejem proračuna, se je končal naposled s kompromisom. Po ustavi sta obe zbornici glede svoje finančne kontrole popolnoma enakopravni. V primeru konflikta volja zbornica ne more drugi vsiliti svoje volje, tako da se more sporno vprašanje rešiti samo potom kompromisa. Srednje stranke so predlagale vmesno rešitev in vlada je

v korist tej vmesni rešitvi zahtevala zaupnico. Po tej rešitvi se ima najpozneje v teku enega leta izvršiti sistematična revizija pokojnin, ki naj se uredijo v štiri do petkratni mirovni meri, ki ne bodo zaostajale desti za draginskiim koeficientom za plače aktivnih uradnikov. Do tedaj pa bodo vsi upokojenci, ki so stari nad 65 let, dobili čakalino v višini 5%. Pri glasovanju o tem je dobila vlada s 319 proti 260 glasovom večino 59 glasov.

Romunska opozicija

Bukarešta, 15. aprila. r. Predsednik parlamenta je poslal vsem tistim poslancem liberalne in ljudske stranke, ki se od lanskega leta ne udeležujejo sej, da se vrnejo v parlament, sicer se bodo njihovi mandati razveljavili. Liberalna stranka je sklenila, da njeni poslanci ne bodo sodelovali pri parlamentarnem delu. Če pa bodo njihovi mandati razveljavljeni, bo stranka bojkotirala prihodnje volitve.

Hudi viharji v Italiji

Rim, 15. apr. n. Pretoklo noč in danes popoldne so bili hudi viharji ob tirenski obali. Huda toča je uničila sadne vrtove. V neapeljskem predmestju Posillipo je morska bivačica dosegla cesto, ob kateri so zgrajene nove vile ter so stanovalec morali nemudoma izprazniti dve vili, ki sta se podrla. Zveza med Sardinijo in Italijo je prekinjena. Iz Genova, Piazence in Vidma se poroča, da je temperatura zelo padla.

Kraljevo velikonočno povelje

Belgrad, 15. aprila. k. K bližajočim se velikonočnim praznikom je vrhovni poveljnik vajske in mornarice izdal nastopno povelje.

»K velikonočnim praznikom Kristusovega vstajenja—častitam častnikom, vojniim uradnikom, podčastnikom, kaplarjem in vojakom kršćanske veroizpovedi z željo, da njihovi napori v službi mojega ministra za vojsko in mornarico rodijo najkoristnejše plodove na srečo in v blagor domovine. Hristos voskres. Aleksander s. r.«

Napredovanje v armadi

Belgrad, 15. apr. k. Izšel je velik vojni ukaz, iz katerega navajamo nastopno:

V čin armadnega generala je imenovan divizijski general Danilo Kalafatović, bivši divizijski poveljnik v Ljubljani. V čin admiralice viceadmiral Viktor Wickerhauser.

V čin polkovnika: pešadni podpolkovnik Rudolf Soboti, Edvard Boroš, Anton Petrinčič, Dragotin Rumler, Adolf Kiler; artilerijska podpolkovnika: Ernest Baldas, Emil Radl; orožniški podpolkovnik Alojzij Barle.

V čin podpolkovnika: artilerijski major za generalštabne posle Franc Tomš, Ante Parte, Vladimir Vavhnik, Božidar Božić, Andrej Bizanović, pešadijski major Julij Niederlander, Branko Poganič, artiler. major Marko Markuš, Gvidon Beniger, konjeniški major Tonči Kokalj, ing. major Ciril Danda in orožniški major Emanuel Mašek.

V čin majorja kapetana I. razr. intendantki Adolf Reud, Ivan Jane, sanitetni dr. Otmar Votrube, lekarniški Aleksander Solberg.

V čin kapetana I. razr. kapetan II. razr. Josip Brki in Vladimir Gnidovec, žandar. kapetan II. razr. Milan Pešut, Slavko Plemelj, Ivan Srdoč, Avgustin Kržišnik, Emil Pangerc, Pavel Sturm, Franc Stojan, Vladimir Müller.

V čin kapetana II. razreda poročniki: orožniški Franc Tič, Ivan Lazar, Andrej Napotnik, Stojan Salas.

V čin poročnika podporočniki: Marlijan Josup, Ferdinand Vondrat, Zvonimir Boroč, Vinko Bohus, Alojzij Hribnik, Zvonimir Knez.

V čin pešadnega poročnika ing. podporočnik Milan Spitzer, Ivan Spalek.

Upokojen je sanitetni polkovnik Josip Haupt

Seja ministrskega sveta

Belgrad, 15. apr. AA. Danes od 10.30 do 12.45 je bila pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta, ki so se je udeležili vsi ministri razen dr. Marinkovića, ministra zunanjih zadev, ki se mudi v inozemstvu. Na seji so se pretresale tekoče zadeve.

Namesnik finančnega ministra

Belgrad, 15. apr. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra notranjih zadev je postavljen za namesnika ministra financ Nikola Uzunović, minister brez listnice, za dobo, dokler se minister dr. Stanko Švrljuga mudi v inozemstvu.

Kral Jurij pride v Bad Gastein

Dunaj, 15. apr. n. Angleški kralj Jurij V. namerava priti poleti v Bad Gastein na zdravljenje. Njegov telesni zdravnik je že najel stanovanje v hotelu »Astoria«. Pristaši Zeileisa že širijo govorico, da bo kralj Jurij V. takrat prišel tudi v Galspach.

Likvidacija diktature

Madrid, 15. aprila. AA. Porotna sodišča, ki jih je odpravil bivši diktator Primo de Rivera, so bila ponovno uvedena. Kralj je podpisal amnestijo za veliko število obsojencev.

Madrid, 15. aprila. n. Španski kralj je podpisal pomiloščenje, s katerim odreja odpust kazni za vse politične prestopke, ki so bili izvršeni in kaznovani po izjemnih odredbah diktature. To je druga velika amnestija po padcu diktatorjeve vlade.

Madrid, 15. aprila. n. Bivši liberalni minister Alcala Zamora je izjavil v svojem govoru v Valenciji, da stoji Španija sedaj pred enakim problemom, kakor l. 1870: ali da si izbere novega kralja iz inozemstva ali pa da ustanovi republiko.

Trgovinsko konvencijo podpisalo 17 držav

Zeneva, 15. apr. n. Danes je bil končni rok za podpis trgovinskih konvencij z dne 24. decembra 1929. Popoldne sta podpisali konvencijo še Latvija in Rumunija, tako da je skupno podpisalo konvencijo 17 držav. To je glavni uspeh carinske konference. Podpisale so konvencijo sledeče države: Belgija, Danska, Nemčija, Anglija, Italija, Finska, Francija, Grčija, Holandska, Latvija, Luksemburg, Norveška, Avstrija, Poljska, Rumunija, Švedska in Svica. Češkoslovaška je začasno podpisala samo program za bodočo gospodarsko pogajanja in končni protokol konference ter upa, da bo h konvenciji lahko pristopila še po 15. aprilu, kar je tudi predvideno v čl. 14. konvencije. Ratifikacije se morajo predložiti Društvu narodov do 1. novembra, ter je generalni tajnik Društva narodov pooblaščen, da v prvi polovici meseca novembra skliče konferenco obeh držav, ki so ratificirale konvencijo, da se določijo dan, ko stopi konvencija v veljavo.

15 otrok zgorelo

Licata (Sicilija), 15. aprila. AA. Med predstavo v kinematografu, ki so ji prisostvovali otroci, je izbruhnil požar. Nastala je strahovita panika. 15 otrok je bilo mrtvih, 5 otrok je zadobilo težke poškodbe.

Vihar na Crnem morju

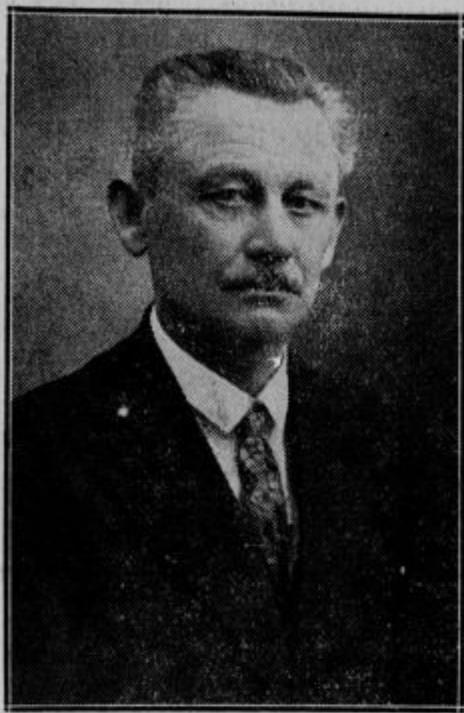
Bukarešta, 15. aprila. r. Nad Crnim morju vlada velik vihar. Več rumunskih ladij se je potopilo. Moštvo se je rešilo. V mnogih romunskih mestih zelo dežuje. V Besarabiji pa je velika vročina.

Zgodovina ljubljanske elektrarne

Zasluge g. Franca Orehka

Ljubljana, 15. aprila.

V nedeljski številki smo poročali obširno o svečani otvoritvi in blagoslovitvi povečane ljubljanske elektrarne. Danes poročamo kratko o zgodovini ljubljanske elektrarne do njenega sedanjega razvoja. Glavne misli posnemamo iz govora g. Franca Orehka, načelnika upravnega odbora ljubljanske elektrarne, ki ga je imel na routu v soboto zvečer v Unionu. Da je ljubljanska elektrarna dosegla to višino in se tako zelo povečala, da razpolaga sedaj s 6600 konjskimi silami, je predvsem zasluha g. Orehka, neutrudljivega in delavnega moža, ki se je izkazal vedno in povsod, kadar je bilo treba delati za razvoj Ljubljane in blagostanje njene delovnega prebivalstva.

G. Franc Orehek

G. Franc Orehek načeluje upravnemu svetu mestne elektrarne vodovoda in plinarne v vseh občinskih svetih, ki so bili po vojni, torej že nad 10 let. Izjema je bila le takrat, ko so na mestnem magistratu vodili pošte občinske uprave razni gerenti in komisariji. Takoj, ko je nastopil to mesto, je uvidel, da obstoječa mestna elektrarna ne zadošča več potrebam in da je za mestno občino življenjsko gospodarsko vprašanje pridobiti si več in cenejšo električno energijo. Zavezal se je v prvi vrsti za zgraditev vodne naprave v Medvodah. To se mu pa ni posrečilo, predvsem ne zato, ker je zasebni kapital hotel razpolagati z električno energijo. Ker je bila pa potreba po električni energiji nujna, se je lotil vprašanja, kako razširiti obstoječo kalorično napravo. To se mu je slednjič posrečilo in mestna elektrarna ljubljanska je postavila nov turbo-agregat s 4100 konjskimi silami, ki bo služil v prvi vrsti industriji in obrti, kajti ta dva potrebujeta cenenejšega toka. S tem bo dana možnost v Ljubljani razširiti

industrijo in obrt, s čimer bo mnogo pomagano pri omiljenju brezposelnosti.

G. Orehek je v svojem slavnostnem govoru izvajal med drugim:

Občinski svet dež. stolnega mesta Ljubljane je 14. marca 1895 sklenil zgraditi kalorično elektrarno v Slomškovi ulici in je v to svrhu najel posojilo 400.000 gld. Takrat je županoval senior ljubljanskih županov gospod Graselli.

S tem je bil položen temelj, na katerem se je zidala in dozidala današnja centrala. Ljubljana je takrat stopila v vrsto tistih naprednih mest, ki so že uporabljala električno energijo za razsvetljavo in gonilno moč. Res je, da je prva naprava v obče bila namenjena le razsvetljavi mesta in da se je gonilna moč v primeri z razsvetljavo uporabljala le malo. Pokazalo pa se je hitro, da električna energija ni potrebna samo za razsvetljavo, temveč da je potrebna predvsem za razvoj obrti in industrije. Začetkoma se je ljubljansko obrtništvo in takrat še v povojih se nahajajoča industrija le malo posluževala električne energije.

Vendar je elektrika, čeprav samo za razsvetljavo namenjena, pomenila velik korak naprej. Saj nam pripoveduje Vrhovec, kako starokopitni so bili stari Ljubljančani, ki so izjavljali, da ni treba razsvetljevati ljubljanskih ulic, ker nikdar niso bile razsvetljene in ker mora pošten purger pravočasno spat, ne pa hoditi po noči okrog.

Vzlic vsem enakim izjavam pa se je izvršila leta 1793, prva javna mestna razsvetljava, torej pred dobrimi 137 leti. Doživela pa je takoj popolni fiasko, kajti vse svetilke so vsled slabega goriva že ugasnile ob 9 in Ljubljana je bila zopet zavita v popolno temo.

Moderna tehnika in velikanski napredki v elektrotehnični stroki na proizvodnjo električne energije je danes tako napredovala, da ne izrabljamo električnega toka v prvi vrsti za razsvetljavo ulic in stanovanj v mestu, temveč za vse druge neštete namene. Razsvetljava je danes sekundarno vprašanje. Pač pa se električni tok proizvaja v prvi vrsti v razmah industrije in obrti. — Zato je mestna uprava pričela razmišljati, kako Ljubljano preskrbeti z zadostno električno energijo, da ji bo mogoče zadostiti zahtevam industrije in obrti, vpoštevajoč to, da mora imeti tok ceno, ki jo lahko prenese industrija in obrt.

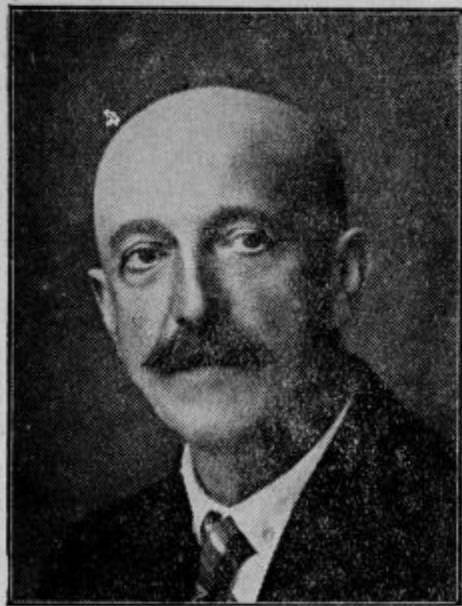
Turbo agregat proizvaja električni tok in z njim polni ljubljansko omrežje. Ljubljanska električna centrala je svojo dosedanje kapaciteto, ki je znašala 2500 konjskih sil povzela na 6600 konjskih sil in je postala s tem upoštevanja vredna vrstnica drugih električnih naprav.

Poleg drugih sta si stekla veliko zaslug g. ravnatelj Ciuha, g. podravnatelj ing. Sonc.

Mestna elektrarna je last mestne občine. Elektrarna je razširjena. Postavljen je nov turbo-agregat, delo je dovršeno. Za mestno občino je to velika gospodarska pridobitev in obenem tudi pomnožitev njene premoženja. Ima pa tudi to moralno silo, da ima mestna občina tako elektrarno, ki je, kakor že omenjeno, vsaj enaka vrstnica drugim električnim napravam, ako ji že ne gre morebiti celo prvenstvo.

70letnica delavnega moža

Ivan Killer,

inšpektor kemične tovarne v pokoju, rojen 10. aprila 1860, obhaja letos 70letnico svoje starosti. Njegov oče je bil gorenjski rojak iz Škofje Loke in je bil uradnik premoženjskega in Hrastrniku (takrat »Triester Steinkohlen Gewerkschaft« *potem »Kohlen Industrie Verein«*) sedaj last »Trboveljske premoženjske družbe«. Fant je obiskoval takrat dvorazredno šolo v Hrastrniku, potem meščansko šolo v Celju in je 2. januarja 1875 stopil v pisarno kemične tovarne v Hrastrniku kot vajenec. S svojo marljivostjo je napredoval in prišel najprvo v kemični laboratorij potem pa v obrat, kjer je postal obratovalnik. Lani je šel v pokoj kot inšpektor po 56 letih stalne službe pri vedno istem podjetju.

Proste ure je rad uporabljal za lov in planinstvo, sedaj pa se kratkoročno s čebelarstvom in še vsako leto obišče gorenjske in savinjske planine.

Leta 1885. se je poročil in jima je bilo danih 5 otrok: 4 sinovi in 1 hčerka. Vse sta lepo vzgojila.

Tudi vojni časi so družini bili mili, ker so se sinovi, če ravno vsi na različnih frontah, vsi zdravi vrnili. Danes so že vsi poročeni in imajo teh pet družin že 4 vnuki in 4 vnučice. Vsi pa upajo, da bosta stari oče in stara mama (roj. Karničar iz Huma na Sotli) vesela in zdrava obhajala še zlato poroko 1. 1935.

Obsodbe pred senatom

Ljubljana, 15. aprila.

Danes se je vršilo pred malim senatom delnega sodišča nekaj razprav.

Prva se je zagovarjala 40letna Marjeta Kebe, posestnica iz Cerknice. Ta je koncem novembra prebila s sekuro lobanjo svoji teti, 82letni prevžitkarici Marjeti Martinčič. Tej se je rana sicer zacelila, vendar pa je 26. januarja zaradi poškodbe umrla. Obtoženka se je zagovarjala, češ, da je bila v trenutku dejanja zelo razburjena, pričala Marija Lovko pa je opisala ves dogodek. Marjeta Kebe, mati štirih majhnih otrok, je bila obsojena le na leto dni težke ječe, ker je sodišče upoštevalo vse olajšilne okolnosti.

Druge razprava se je vršila proti 24letnemu J. J. Ta se je 2. februarja v gostilni pri »Sodčiku« *na Zabjaku sprl s stražnikom, ga opsoval in udaril po glavi tako, da mu je zbil čepico na tla. Obsojen je bil zaradi zločina proti državi po § 108 k. z. na leto dni težke ječe.*

Nato se je vršila še razprava proti dvema slovitima vlomilcema, to je proti 28letnemu Josipu Petriču in 25letnemu Jakobu Čimžarju. Petrič in Čimžar sta prava poklicna vlomilca. Prvi je zaradi vlovov presedel že štiri leta ječe in je lani, 19. oktobra pobežnil iz mariborske kaznilnice in odšel v Ljubljano. Tu se je seznanil s Čimžarjem, nato pa sta vlamljala in kradla po vsej oGrenjski. Posebno piko sta imela na gostilne, kradla pa sta prav vse, kar sta dobila: blago, vino, cigarete in seveda tudi denar. Poskušala sta tudi vlomiti v gostilno v Koleziji v Ljubljani. Skupno sta v teku dobrega meseca pokradla za okoli 15.000 Din blaga. Petrič so aretirali orožniki koncem novembra pri Otočah. Pri razpravi sta le deloma priznala tatvine in vlome, največ pa sta jih tajila. Obsojena sta bila: Petrič na pet let, Čimžar pa na tri leta težke ječe. Po preteku ta kazni bosta odana za tri leta v prisilno delavnico, častne državlanske pravice pa sta izgubila za vedno. Kazni nista sprejela.

F. TERDINA

»PRI PLAVI KROGLI« *— LJUBLJANA*

prilpoda svojo bogato zalogo
za praznike izbranega
specerijškega in kolonijalnega blaga.

NA DEBELO! NA DROBNO!
Solidne cene in postržba!

Ali se bojite vzeti klobuk z glave — ali radi storite to, da pokažete svoje lepe lase? Na vsak način je to odvisno od tega kako so negovani Vaši lasje. Ako boste za umivanje las rabili vedno le Elida Shampoo boste brhkejša in lepša, kakor ste bili kedaj popreje. Elida Shampoo bo napravil Vaše lasje mehke kot svila ter ohlapne, lahne kot puh, zdrave in lepe. Vi boste vedno rada razoglava, ako bodo Vaši lasje dosledno negovani z Elida Shampoojem.

ELIDA SHAMPOO

Ali je nemščina na naših srednjih šolah potrebna?

II.

Gospod urednik! Ali ni naša javnost tega vprašanja že zadosti premlevala? Zlasti odkar je imel nadzornik Wester dne 16. decembra 1923 na ljubljanski Ljudski univerzi svoje predavanje »O naši srednji šoli«, ki je izšlo v tisku (Združna knjigarna v Ljubljani) in kjer se je izjavil za nemščino kot tisti tuji jezik, ki naj se prične poučevati takoj v I. razredu vseh srednjih šol, je izšlo v našem časopisu toliko izjav o tem vprašanju, da — pač ni upanja, da bi mogla prineti ta anketa kaj bistveno novega. Dvakrat je pri nas debata o pouku nemščine na srednjih šolah posebno živo vzplamtele: najprej ob priliki tako zvane Pribečevičeve srednjesolske reforme koncem leta 1924 (pregled te debate in seznam člankov, objavljenih ob tej priliki, dobiš v Času XIX, 168—181) in morebiti še močnejše v začetku leta 1927, ko je izšla Westrova »Križa naše srednje šole«.

Ker se je torej o tem vprašanju že toliko pisalo, naj navedem najprej nekatera že doslej objavljena mnenja o potrebi učenja nemščine, in sicer mnenja, ki so bila priobčena izven »Slovenca« *in so torej temu ali onemu bralcu še neznana.*

Ko je ob priliki Westrove »Križe naše srednje šole« *»Jutro« dne 13. februarja 1927 otvorilo anketo: »Nemška ali francoska kulturna orientacija?«, je objavilo na prvem mestu izjavo O. Župančiča, ki pravi glede nemščine: »...prekinitve zveze z nemško (se. kulturo) bi se mi zdela prenapregljena amputacija koristnega duševnega organa. Življenje pravi in hoče tako, ne jaz.« *Približno v istem zmislu so se izjavili teden pozneje (20. febr.) vseučiliški profesorji Pitamce (»vendar bi bilo napaka, ako ne bi Nemcev enakomerno z drugimi velikimi narodi upoštevali«). Kidrič (naštevava vse polno tehničnih razlogov za učenje nemščine) in Klemenca (»Za severne predele naše države je nemščina, iz zadostno poznanih razlogov, važna dovolj, da se je učimo«), ki dostavlja prav uvesti: »Sicer pa gre končna odločitev o tem roditeljem, ki naj določijo, poslušajoč se svojega prirojenega prava, v sporazumu z učno upravo, kaj jim je važnejše.«**

Življenje hoče tako... Zato je važno, da slišimo predvsem mnenje zastopnikov tistih šol, ki pripravljajo svoje gojence za praktične poklice. V tem oziru prinaša »Jutro« *(20. febr. 1927) dve dragoceni izjavi: eno je napisal ravnatelj Tehniške srednje šole J. Reiser: »Naši absolventi potrebujejo v praksi znanje nemškega jezika. Torej: na splošnih nižjih šolah, od koder prihajajo učenci na naš zavod, naj bi se uspešno praktično poučevala nemščina.« *Dr. Boehm pa opozarja v istem zmislu, »da gre približno 62% našega izvoza v približni vrednosti 3800 milijonov dinarjev in da prihaja 5% (tiskovna napaka namesto: 50% ali celo 53% op. p.) v približni vrednosti 5000 milijonov vsega uvoza iz dežel, kjer vlada nemščina kot trgovskoposredovalni jezik... Na ljubo uvedbi kakega drugega jezika se trgovske razmere ne dajo predrugačiti. Primum vivere! Tudi našemu trgovcu je torej znanje nemščine od vseh tujih jezikov najbolj potrebno.**

Zelo pravilno je pripomnil k anketi: »Nemška ali francoska kulturna arjentacija?« *Na-*

rodni dnevnik (14. in 15. febr. 1927), da je bilo to vprašanje ob priliki Westrove brošure napakno stavljeno, ker Westru ne gre za vprašanje: ali nemščina ali francosčina, ampak samo za to, katerega modernega jezika naj se mladina poprej uči, oziroma še jasneje: kateri jezik od obeh nam je v življenju potrebniji. Zato se tu ne oziramo na razprave, ki govore o kulturni vrednosti učenja francoščine za znanstvenike, umetnike, politike itd. (Sicer je pa pač najboljšo razpravo o tem prinesel »Slovenec« *1927 v člankih dr. L. Sušnika: Moderni jeziki in srednja šola. Gl. zlasti št. 43 z dne 23. febr. 1927!)*

Pojdite na katero koli srednjo šolo pri nas, pa boste videli tole: v prvem razredu imate po dve, po tri paralelke, vsako s kakimi 60 učenci; v osmem razredu pa imate eno paralelko — ali pa nobene. Veliko je poklicanih, a niso vsi izvoljeni. Le kam so se razbegli v teku osmih let? Nekaj jih je spoznalo že v prvem in drugem šolskem letu, da niso za srednjo šolo. Drugi so pa itak nameravali dovršiti samo nižjo gimnazijo; po četrti so šli na trgovsko šolo, na tehniško srednjo šolo, na trgovsko akademijo, na učiteljske... in kamor so prišli, povsod so potrebovali — nemščine! Kako rad bi absolvent nižje realne gimnazije n. pr. na trgovski šoli zamenjal svoje znanje francoščine z znanjem nemščine!

Zato je jasno, da naj se učence na nižji srednji šoli uči predvsem tistega tujega jezika, ki mu bo prišel v praktičnem življenju prav, četudi bo dovršil samo nekaj razredov. Ako imamo torej n. pr. na humanistični gimnaziji voliti samo med obvezno nemščino in obvezno francoščino, se bodo pač morali odločiti za obvezno nemščino. Življenje tako hoče. Pripominjamo pa takoj, da smatramo za neobhodno potrebno, da se na humanističnih gimnazijah poučuje od 4. razreda dalje tudi francoščina kot neobvezen predmet. Znano je, da dosežejo v francoščini učenci humanističnih gimnazij v nekaj letih presenetljive uspehe, baš radi znanja latinščine. Naj se nehajo česti, ko doživljamo dan na dan tole: premožni učenci nižje realne gimnazije se sedaj uče privatno — nemščine, učenci humanistične višje gimnazije pa privatno — francoščine.

Tako je življenje samo rešilo vprašanje nemščine na nižji in francoščine na višji gimnaziji — pravilno!

I. D.

Zrtve stehlega psa

M. Sobota, 14. aprila.

Svoj čas smo na tem mestu poročali o pasji steklini, ki se je pojavila v takem obsegu, da je bil v obeh okrajih odrejen pasji zapor. Stekli psi so obgrizli tudi več oseb, ki so bile nato odpeljane v Pasteurjev zavod. Nove žrtve je zahtevala steklina sedaj v Martjancih. Pes Štefana Pintariča je naenkrat podivjal in je začel gristi. Ni prizanesel niti domačim. Obgrizel je domačo gospodinj Terezijo, sina Rudolfa in Vincencija, krojaškega vajenca Jožefa Bencika, Pepita Bencika in Štefana Škrbana. Ker so se na psu kazali znaki stekline, so stvali takoj javili oblasti. Na podlagi komisijonelnega pregleda se je ugotovilo, da je bil pes okužen pred kakimi tridesetimi dnevi. Obgrizla ga je psica, ki je takrat podlegla steklini. Ranjene osebe so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Primerjajte

naše pomladanske plašče,
oblekce in moške obleke last-
nega izdelka z drugimi: kupili
boste pri

DRAGO GORUP & CO. - LIUBLJANA
Miklošičeva 14

Težka avtomobilska nesreča

Slovenjgradec, 14. aprila.

O avtomobilski nesreči pri Dravogradu se dodatno poročajo še sledeče:

Na banovinski cesti Dravograd—Maribor se je v bližini Janeža v Trbnjah zgodila težka avtomobilska nesreča. Le srečnemu slučaju je pripisovati, da ni prišlo še do večje nesreče. Okr. načelnik vladni svetnik g. Viher Miroslav iz Slovenjgradca je bil dopoldne na običnem zboru tovarne Fr. Woschnag in Sinovi v Šostanju. Po običnem zboru se je g. vladni svetnik z avtomobilom pripeljal okrog trideset na 12 domov v Slovenjgradec, nakar se je s svojo go. soprogo, hčerko Slavico in dveh sorodnicama peljal z istim avtomobilom na kratak izlet v Vuzenico. Avto je šofiral sofer zgoraj omenjene tvrdke, znan kot zelo vreden in zanesljiv. Vozil je z brzino 25 km na uro. Na cesti od Dravograda proti Trbnjam, kjer cesta ves čas visi precej navzdol, se je v bližini gostilne Janež iz neznanega vzroka snelo kolo in zdrčalo naravnost v Dravo. Vred tega se je avto zaletel v drevo. To je bila sreča, sicer bi se lahko vseh šest oseb z avtomobilom vred vrnilo v Dravo, ki teče ravno tukaj tik ceste pod strmim obrežjem in je precej globoka. Vsi bi bili lahko našli smrt v valovih Drave.

Pri zaletu avtomobila v drevo je vrglo g. svetnika iz avtomobila, pri čemer si je zlomil levo nogo in zadobil dve rani na glavi; eno na čelu in eno na desnih sencih. Gdč. hčerka je dobila težje poškodbe na nogah in ga. soproga, pa lažje notranje poškodbe.

Prvo pomoč je nudil ponesrečenec g. dr. Pregelj iz Vuzenice, nakar je g. Wrenschur iz Mariburga odpeljal vse nazaj domov v Slovenjgradec, g. svetnika pa v slovenjgradsko bolnico, kjer so ga takoj operirali. Avto je zelo poškodovan in so ga morali z drugim avtomobilom pripeljati v Slovenjgradec v popravilo. Šoferja ne zadene nikakršna krivda, in je nesrečo pripisovati le zgolj nesrečnemu slučaju.

Koledar

Sreda, 16. aprila: Benedikt Jožef Labrec, kalist; Turbija.

Osebnosti

Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vodnika pionirske kraljeve garde inženjski podporočnik Janez Zadnik; za vršilca dolžnosti kontrolorja poveljstva Boke Kotorske nižji vojni uradnik II. razr. ekonomske stroke Matija Blažek, za vršilca dolžnosti kontrolorja poveljstva drin-

Zobni atelje v St. Vidu

nad Ljubljano je otvoril dne 14. aprila

Loize Jošt

v hiši g. Zaletel, veležnjarna

Sprejema: od 8 — 12 dop. in od 2 — 6 popoldne, ob nedeljah od 8 — 11 popoldne. Na željo tudi izven nave. enth ur

Ruth Schaumann:

Okoli tretje ure

Na ladji je zopet pripekalo žarko popoldansko solnce in sicer s toliko silo, da sem mislil, da čujem za svojo glavo solnce, kako je stopilo na zadnji klin nebeske lestve. Morje je bilo mirno in skoro mlačno, iz njega se je namreč dvigal vzduh, kakršnega razširja okrog sebe zavrela sol. Na drevesih se ni ganil noben listič in ptice so popolnoma utihnile. Pesem mornarjev je zastala in tudi koeke so mirovale. Mornarji so se sprehajali po krovu, polegali in zopet vstajali, hodeč semtertja, solnce pa je pripekalo dalje. Jaz sam sem sedel poleg Apolonije, ki mi ni odgovorila na nobeno vprašanje, katero sem ji zastavil. Nalaho upognjena je sedela popolnoma tiho poleg mene. V obraz je bila čisto bela in na čelu so se ji pojavile lahne potne kapljice kot se orosi steklo, če je zrak za njim hladnejši. Vprašal sem jo: »Apolonija, ali spiš?« Nič mi ni odgovorila. Pogledal sem jo. V glavo so mi padle zelo nenavadne misli in ona je to najbrže takoj občutila. Odprla je oči in me pogledala. Tudi sem ji bil in ona se je užalostila. Vstala je, kot da me ne bi hotela več motiti in odšla proti stopnicam, ki so omogočale dohod k najini sobici v ladji. Vprašal sem jo: »Ali se boš vlegla?« Ne da bi se ozirala in me pogledala, je priklimala in odšla po stopnicah navzdol. Del za delom njenega telesa se je potapljaj pred menoj v odprtino. Ostal sem sam. Koliko boljše je ona od mene!

Njen ptič je zasnal. Sadeži, katerih ni okusila, so se mi zazdeli gnili. Odprl sem meh in vzel nekaj kapljic vode na ustnice: mlačna je bila. Začel sem se sprehajati po ladji. Imel sem soboj tudi knjigo; shranil sem jo v sobi pod krovom. Prelen sem bil, da bi stopil ponjo, vrhutega je bila spodaj žena in nisem je hotel motiti.

Dolgo časa sem se sprehajal po ladji, nato sem obstal. Pred menoj je sam zase ležal na trebuhu mornar. Najmlajši je bil med mornarji, skoro še deček. Ni me opazil, ker ni bilo nobene senice okrog

ske divizijske oblasti nižji vojni uradnik I. razr. ekonomske stroke Alojzij Hrovat; za vodnika brzostrelnega voda konjeniške podčastniške sole konjeniški poročnik Roman Bradaška in za poveljnika čete oklopnih vozov topniški kapetan I. razr. Fridrih Renner.

Novi grobovi

† V Šiški, Malgajeva ulica št. 5 je umrl g. Ivan Sulgaj, star 65 let. Pogreb bo danes ob 3 popoldne.

† Umrla je v Hočah dne 14. t. m. gospa Katarina Goričan, posestnica istotam. Za njo zalujejo dva sinova in ena hčerka. Blagi ženi, ki je bila vse življenje vzor katoliške matere in ki je v istem duhu vzgojila tudi svoje otroke, ohranimo v častnem spominu.

N. v m. p.l

Mala kronika

★ Velikonočna številka Slovenca bo izšla izdatno povečana in okusno opremljena v soboto zjutraj ter bo imela pestro in zanimivo velikonočno čtivo.

★ Konkurni razpis. Z objavo v Skoljskem listu je razpisana župija Smartno pri Litiji. Rok za vlaganje prošnje se zaključuje 30. aprila 1930.

★ Skupščina stanovanjskih najemnikov. V Zagrebu je bil 13. t. m. sestanek najemnikov stanovanj, na katerem se je sklenilo sledeče: 1. da se podaljša dosednji zakon o stanovanjski zaščiti tako, kakoršen je; 2. da se spremeni določbe glede odpovedi stanovanj kot to zahtevajo današnje stanovanjske razmere; 3. da se maksimirajo cene stanovanj za stare in nove zgradbe po resnični vrednosti, a ne po prometni; 4. da se sklene zakon o zgradbi malih stanovanj in dajejo posojila od strani države in občine v to svrhu; 5. da se sklene zakon o razlastitvi stavbišč; 6. da se zaustavijo delo-žacije za nezaščiteni najemniki za dobo 6 mesecev. Na podlagi teh sklepov se bodo vršile konference vseh sindikalnih organizacij in drugih, da se končno reši stanovanjsko vprašanje in da potem odpušajo o Veliki noči delegacije v Beograd ter se tu zglašijo pri predsedniku vlade, dalje pri ministru za socialno politiko in ministru pravde. Pričakujejo, da se bodo pridružile tem resolucijam in deputacijam tudi vse naše organizacije.

★ Pivski bojkot. Zagrebški gostilničarji bodo res s 25. marcem ob 12 popoldne nehali točiti pivo karteliranih pivovarov.

Modne predmete

prelesto izbiro kravat, lepe, fine srajce in perlo sloh, ovratnike, nogavice za gospode pri

F. LUKIČ - Štritarjeva ulica

★ Toča. V Križevcih na Hrvaškem je v ponedeljek popoldne razsajala velika nevihta. Nastal je strahovit nalič, med katerim je padala drobna toča v debelosti koruznih zrn. Toča je padala pol ure.

★ Judje v Sarajevu. Sarajevo ima med 67.737 prebivalci 8022 judov, ko so l. 1879. Avstriji zavzeli Sarajevo, je bilo tam le 2077 judov.

★ Z nožem ga je oklal. Iz Novega mesta: Dne 12. t. m. je šel Franc Strmole v družbi Jožeta Ravniška domov iz vinograda v Malkovcu. Pridržil se jima je neki Kurant iz Govejga dolu. Med potjo je vrgel Ravniška pod noge krompač, da je ta padel. Ravnišek se pa ni nič zmenil za to. Šele pred cerkvijo v Tržišču je vprašal Kuranta, zakaj mu je to naredil. Oni se je pa razburil in navalil nanj, ga podr na tla, ter mu z nožem zadal štiri hude rane, in sicer eno v prsa, dve v hrbet in eno na glavo. Z največjim naporom se je napadeneц privlekel do svojega brata v Tržišču, kjer mu je poklicani zdravnik nudil prvo pomoč. Prepeljali so ga v novomeško bolnišnico. Najbrže je tega zopet kriv alkohol!

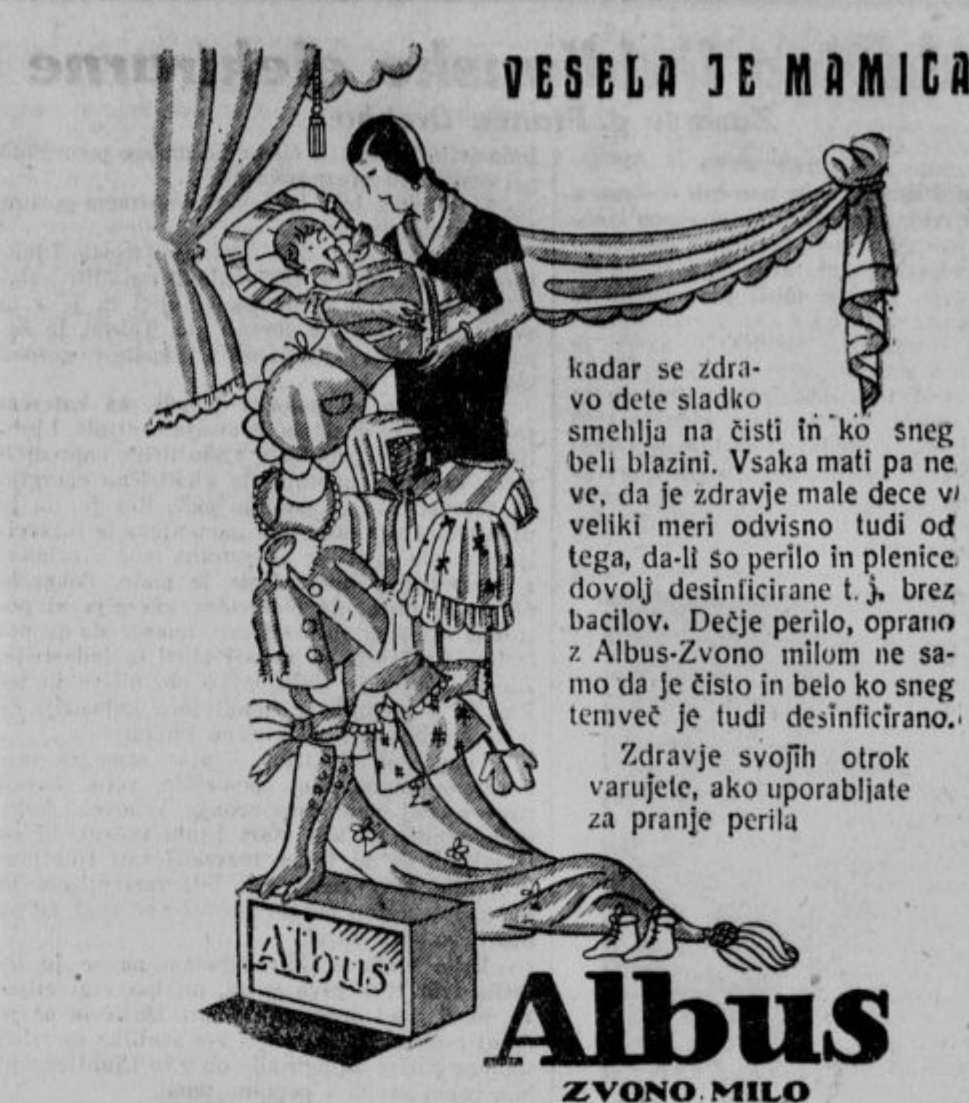
★ Prijave za binokšno romanje na Trsat naj se čimprej dopoljšijo Sveti vojski v Ljubljani, Komenskega ulica 17. Radi pomanjkanja prostora v našem listu ne moremo tozadevnih notic stalno objavljati, zato pozarjamo s tem vse, naj se čimprej od-

mene. Pred sabo je imel hrošča, ki je najbrže prišel na ladjo obenem s sadeži in cvetjem, katero smo natrgali za Apolonijo. Deček ga je držal v svojih rokah in mu šel nožice. Nisem ga prekinil. Dolgo se je igral. Živalca je še vedno živela in jaz sem molče opazoval. Ostal je od nje le še trup z dvema trepetajočima tipalnicama, ki so se razkrcile in zopet hitro skrčile; pograbil sem jo, jo strl z nogo in vrgel v morje. Deček je za hip obrnil glavo in z nepremičnim obrazom obrnil vame svoj pogled. Tudi lege ni spremenil. Najina pogleda sta se ujela. Mar se kaj razlikujem od njega?

Vse skupaj se mi je že stidilo. Prišlo mi je na misel, da bi zapustil ladjo. V bližini je visel lok, vzel sem ga in prav tako tudi tul s puščicami, ki je visel poleg njega. Srečal sem najstarejšega mornarja in mu naročil, da naj ženi, ko se bo zbudila in vprašala po meni, pove, da sem na lovu. Priklimal je in takoj izginil pod jadr, kjer so bili zbrani tudi drugi mornarji. Morje je bilo plitvo, mlačno in čisto mirno kakor bi spalo. Na otoku je bilo vse tiho. Vse je zelenelo, le semtertja se je pojavila kaka rujava pega — staro suho drevo. Pod noge mi je padalo listje, kot padajo krivoprišečnikom iz ust posušeni jeziki; vsaj pri nas so deležni take kazni. Tudi lodečih kosančevih ježe se je že precej nabralo na tleh. Nekateri so bile prazne, v drugih pa je še tičal rujavi sad podoben nežno se svetli- kajoli lučki ali dvema rujavima očesoma. Take oči je imela Apolonija. Tudi sin je dobil take od nje.

Nisem vedel, kaj naj bi lovil. Apolonija ne ljubi mrtve divjačine. Toda je že tako, da moramo moriti živali, če se hočemo prehraniti. Prodral sem globoko v notranjost otoka. V vrhovih so sedeli ptiči. Zdelo se mi je, da gre poleg mene po grmovju velika žival. Strah me je prevzel. Krogla pšanih, nagubančenih peres mi je priletela mimo čela in izginila na desno v grmovju. Mislil sem, da je Apolonijin ptič, katerega je morda ona spustila, da bi mi sporočil njene pozdrave. Toda Apolonija je spala in jaz sem kmalu pozabil nanjo.

Ozračje se nikakor ni hotelo ohladiti. Nobene

kadar se zdravo dete sladko smehlja na čisti in ko sneg beli blazini. Vsaka mati pa ne ve, da je zdravje male dece v veliki meri odvisno tudi od tega, da-li so perilo in plenice dovolj desinficirane t. j. brez bacilov. Dečje perilo, oprano z Albus-Zvono milom ne samo da je čisto in belo ko sneg temveč je tudi desinficirano.

Zdravje svojih otrok varujete, ako uporabljate za pranje perila

ločijo in prijavijo. Pojasnila se pošljejo vsakomur brezplačno. V zadnjem hipu se prijave brezpogojno ne bodo več sprejemale, ker je treba že v naprej vedeti točno število in prostor na ladji za izlet v naprej plačati. Naj se nihče ne zanaša, da se bo v tem oziru letos naredila kaka izjema.

★ Razpisana služba. Pri tehničnem oddelku mestne uprave v Ptuj je razpisano mesto tehničnega uradnika. Reliktantji morajo imeti kvalifikacijo tehnične fakultete ali pa vsaj srednje tehnične šole. Prosilci, ki so bili že zaposleni pri komunalni upravi, imajo prednost. Plača se določi po dogovoru. Prošnje je vlagati pri mestnem magistratu v Ptuj najkasneje do 20. maja t. l.

★ Zobni atelje v St. Vidu n. Ljubljano je otvoril dne 14. t. m. Loize Jošt v hiši g. Zaletel, veležnjarna.

★ Glavobol in bolečine v križu so skoro vedno posledica zaprtja. Dozdevno brezpomembno zaprtje moramo radi tega takoj in temeljito odstraniti. Najbolje to storimo z Darmol odvajalno čokolado, ki je preizkušena skozi desetletja in splošno priznana. Zdravniki jo zelo radi predpisujejo.

★ S pogostim izpiranjem ust s pravim »Diana« francoskim žganjem ostanje zobje zdravi in prenela neprijeten duh iz ust.

★ Za velikonočna darila priporočamo Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg) mladinsko knjigo s slikami Cipek in Capek, ki je prvovrstna zabavna knjiga; nadalje ima v zalogi vseh vrst slikanic, velikonočnih razglednic in primerna pisarniška in druga darila. Oglejte si našo izložbo in našo založbo!

★ Pri nakupu klobukov oglejte si bogato založeno specialno trgovino M. Bogataj, prej Pok, Stari trg 14, Ljubljana.

★ Pri razdražljivosti živcev, glavobolu, pomanjkanju spanja, utrujenosti, pobitosti, tesnobi, čutimo imamo za naravno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki vsako razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

osvežujoče sapice ni bilo. Vse moči so mi odpovedale; niti loka ne bi mogel dvigniti ali vzeti puščice iz tula.

Zdelo se mi je kakor da bi vse zadrževalo sapo in si ne upalo dihati. Prišel sem do zapuščene, tihega travnika. In naenkrat strašen krik, kot bi kriknila žival, zajeta od požara, ali mornarji, preden se z ladjo vred pogrezejo v morje, ali človek pred smrtjo. In po drevesnih vrhovih se je v odvis oglašilo rahlo šumljanje. Nato je zavladala tihoča, kakor je vladala preje.

Spustil sem se v tek, da bi pomagal ali rešil, toda nisem vedel kam, ker je bilo kot da bi bil zavpil ves otok.

In ko sem tekkel v eno smer, se je znova oglašil krik z druge. Strahovito glasen, strašno žalosten, skoro pri meni. In nato vzdihovanje, ko če bi kako ustvarjeno bitje trpelo velike bolečine. Vedel sem: Končano je, prepozno bom prišel. Strah mi je zapletal noge, nič več nisem mogel teči, moral sem se ustaviti in iti dalje počasnih korakov. Dolga, zelo dolga je bila ta pot. Okoli mene je močno dišalo po jeseni in bilo je kot bi se ozračje naenkrat ohladilo. Korakal sem naprej in prišel v neko dolino, ki je bila edinstvena na svetu, dasi je povsod dovolj dolin — take ni nikjer. Nisem mislil na vrtnice ali na to, da bom morda zašel, ali da sem že daleč proč od ladje, če mi morda grozi kaka nevarnost; prepiran sem bil, da moram vsak hip priti tja, kjer je vir strahu, ki me je zasedalo že od mladosti. Trava je bila popašena, kot bi se tu pasle koze. Med travo so ležale skale in v daljavi sem res opazil koze. Niso se pasle, stale so nepremično, kot bi otrpnile. Mnogo jih je stalo tako nepremično, da sem jih skoro zamenjal s skalami. V ozračju sem opazil močan duh po vinu, ki je postal tako močan, da se mi je dozdevalo, da hodim skozi njega kot pod težkim nevidnim obokom.

Klicanje se je ponovilo, ne ono umirajoče, ampak kot bi bobnelo mnogo rogov. In med tem bobnenjem besede, besede v samih jezikih, ki jim imena ne vem; ne vem, če so, morda so tam, kamor še jaz nisem prišel in morda tudi ne bom prišel.

Besede so bile žalostne, kot žalujoče roke, ki se tolčejo po prsih in rujejo iz glave lase, donele so mi iz zemlje, iz grmovja, od solnce navzdol, od živali, ki se prestrašene vsled bobnenja niso mogle premakniti, ampak so le poslušale, dokler se niso končno pojavile v zraku tudi besede v mojem rodnem jeziku in slišal sem strašne besede: »Gorje, gorje, umrl je veliki Pan!«

In nato odmev, kot bi bilo vse zemeljsko življenje en sam jek in jaz v njem le neznačen dih, toda ves ta odmev je bil razbit in razklan.

Nič več se nisem spraševal, kdo bi bil umrl. Le še en korak sem moral stopiti naprej, kot bi me vlekli naprej izvenelki klci, ki so se zopet slabotno ponovili, se vzdignili in zopet pojenjali in se treslo razpršili ob najbližji skali.

In teda sem zagledal mrtveca.

To je torej v glavnem povedano. Upal sem, da mi bo to pisanje kaj pojasnilo, a to upanje se mi ni izpolnilo. Ravnotaka uganka mi je še danes kot takrat, strašna in lepa, kot bi bila še vedno pred menoj ali jaz pred njo in moja žena daleč proč na zapuščen ladji.

Kdo ga je položil v to lego, v kateri je ležal pred menoj, ko nisem razen njega videl nikogar? Kdo ga je nato pokopal, ker jaz nisem tega storil? Zakaj nisem molil zanj, na tak način, kot sem še takrat molil, preden se nisem z ženo priučil pravemu? Zakaj ne? Ali je bilo morda to vzrok, ker sem mislil, da bi moral v molitvi klicati njega, ki je bil vendar mrtvec? Ker sem mislil, da se bo ta, ki tu leži pripravljen za pokop, sam pokopal? Ali ker sem videl nad njegovimi nogami in ob njegovih glavi razprostrto trto in vilice njenega debla, ne pa rok, ki pa so bile vsled smrti otrple in podobne lubju. Trta je morala vendar porabiti mnogo časa, da mu je pregrnila noge in obrasla glavo. A vendar je bilo vse še ravnokar prerezano in natrošeno po njem, saj je sok, kot sem videl, še vedno tekkel iz konec trte.

Tako strašno velik je bil. Velikan je moral biti. Nepisano srepo so gledale vame njegove oči izpod polodprtih vek. Tako dolgo je gledal vame,

SRAJCE za GOSPODE

Bele šifon, pike prsa od 55 do 78 Din
Modne cejfr z 2 ovratnikoma od 60 do 85 Din
Popelin in maco z 2 ovrat. od 90 do 120 Din
Spodnje hlače la Gradl od 35 Din naprej.
Velika izbira samovoznic, nogavic itd.
Le prvovrstno blago!
F. I. GORIČAR, Sv. Petra c. 29, Ljubljana.

Krvi treba železa!

Ako vzamemo dve posodi zemlje in nasadimo v isti dve neki rastlini, bomo opazili, da se bosta obe enako razvijali.

Ako eni teh rastlin umetnim potom odvzamemo železo iz zemlje, kajti zemlja vsebuje železo, pa bomo opazili, da bo pridelana rastlina slabše rasti, izgubila bo barvo, postajala bo slabjša, spremenjena.

Isti pojav se dogaja v človeškem telesu, kadar naša kri prične izgubljati eno glavnih svojih sestavin, to je železo.

Mnoge so okolnosti, vsled katerih naša kri začne izgubljati železo: premalo gibanja na svežem zraku, slaba prehrana, težje telesno ali duševno delo, osebe, ki so prebolele kako bolezen — končno izgubi kri železna telesa tudi vsled same bolezni krvi.

Redno se pojavlja pri deklicah in dečkih med 12. in 15. letom, kadar so v naglem razvoju, dalje pri otrocih, ki hodijo v šolo.

Pri ljudeh, pri katerih kri izgublja železna telesa, opazamo blede barvo obraza — slab tek, slabe živce, nemirno spanje, pogosti glavoboli itd.

Iz početka so to mali pojavi, toda če se pravočasno ne ozdravi, se pokažejo tudi težje posledice. — Glavno je, krvi je treba nadomestiti železo, da more neovirano hraniti in vzdrževati naše telo.

Znanost je našla zdravilo zato. Kri treba takih redilnih izdelkov, ki vsebujejo železo in v taki obliki, da jih želodec lahko sprejema in s svojimi sokovi dodaja krvi.

Eden takih preparatov je poznan vsem zdravnikom, preizkušen od tisočev in tisočev ljudi po naglih in izrednih uspehih in ki se dobiva v vseh lekarnah pod imenom »Energin«, železato kina vino v poliliterskih steklenicah za 40 Din.

Spomlad in poletje sta najboljši letni dobi za okrepitev krvi.

Ljubljana

Kai bo danes?

Drama: INRI. Izven.
Opera: Norma. Premijera. Red B.
Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Trnkoczy
Med., Mestni trg 4, in Mr. Ramor, Miklošičeva 20.

© L. T. de Krabbe v francoskem inštitutu. Član sekretarijata Društva narodov g. L. T. de Krabbe, ki se je včeraj mudil v Ljubljani, je imel sredi ob 6 konferenco, kateri so prisostvovali člani francoskega inštituta in akademskega kluba za Društvo narodov. Gosta je najprej pozdravil g. dr. Pretnar in izrazil upanje, da bo odnesel iz Zagreba, kjer se je mudil in iz Ljubljane, kar najugodnejše vtise. G. de Krabbe je nato v tekočem govoru razložil stremiljenje Društva narodov, da pridobi za svoje cilje zlasti mnenje javnosti, obenem pa, da odstrani iz splošnega mišljenja vse nazore, ki so intencijam Društva narodov nasprotne. Prav posebno pa se Društvo narodov trudi, da pridobi za svoje cilje mlade generacije. Nato je g. de Krabbe razložil tudi podrobna navodila, kako naj mladina v klubih za Društvo narodov organizira svoje delo in kako naj študira mednarodne probleme. De Krabbe je pripovedoval tudi zelo mnogo zanimivega o mednarodnem delu mladinske federacije za Društvo narodov. Za informacije in za navodila sta se gostu zahvalila dr. Pretnar in pa zastopnik akademskega kluba za Društvo narodov.

© Operni pevec Tone Subelj v Ljubljani. V petek, dne 25. t. m. bo koncertiral v Filharmonični dvorani dober in ljub znanec vsem posetnikom slovenske opere g. Anton Subelj, ki je zadnje čase več kot eno leto koncertiral po Severni Ameriki. Za svoj ljubljanski koncert si je izbral po veliki večini

Pomladne novosti

zakor plašče od 350 Din naprej, obleke, bluze, priporoča po priznanih nizkih cenah in v veliki izbiri trvdka

Ign. Za gi, Sv. Petra cesta 3 in 11

da sem že verjel, da živi in se le dela mrtvega s temi mogočnimi očmi, a zopet tako dolgo, da sem moral spoznati, da so te oči že ugasnile. Med brado sem razložil njegove ustnice, kot bi ravno kar še pile iz skodelice, ki je bila poleg njegove glave. Toda, kdo naj bi jo bil položil tja? Kdo mu je ponudil zadnji požirek? Koga je prosil, naj mu stori to uslugo?

Nikogar ni prosil, ukazal je, saj je bil Bog; Bog, a vendar mrtve.

Nekaj se je svetlikalo v njegovi bradi, mislil sem, da ima na vratu kak okrasek, ki se mu sveči. Toda bil je hrošč, čigar barva se je prelivala med zlato in zeleno. Mrtev ni imel na sebi nobenega okraska, kakor tudi ne plašča ali obleke.

In hrošč se je vzpenjal po njem kot bi že dolgo hodil tod — pa vendar še ni dolgo, kar sem elišal njegov zadnji krik in mrtvečeva roka tudi še ni bila popolnoma mrzla, brez težave sem s svojo majhno roko pograbil njegovo roko. Bilo je kot bi se združile vse ure, kar sem jih prebil v strahu od mladosti, a vendar nisem osupnil. Zakaj mu nisem položil te roke in pravitako tudi druge na njegova prsa, eno poleg druge, kakor je pri nas po smrti navada? Ali sem se morda bal? Saj je bil vendar mrtve! Toda, ali ni bila na njegovih orjaških, močnih, zarjavelih prsih, skozi katere so se modrila rebra liki lokom izginulega mostu, smokva, velika in počena, da je sililo na dan rudeče meso z mnogimi koščicami kot tuja pamet z mnogimi mislimi. Smokvin sok se je cedil po visokih prsih in se zbral v malo lužo, podobno jezeru v gorovju.

Bolje je bilo, da je ležala tam smokva in se cedil njen sok, kot da so ležale njegove roke. Zakaj mu nisem popolnoma zatislil oči? Mar ni ležal na njegovem obrazu izraz vdanosti, ki mi je omogočal to predznost. Bila pa je v njem tudi bolečina, skoro bi rekel jeza. Zvedeti sem hotel njen vzrok. Včasih sem bil trdno prepričan, da radi mene. Toda, ali me je sploh kdaj videl?

(Dalje.)

zamorske duhovne in indijske narodne pesmi. V eni točki sporeda pa nam bo zapel tudi nekatere redke in malo poznane slovenske narodne pesmi, s katerimi je dosegel v Ameriki največje uspehe. Na klavirju ga spremlja gđ. Marica Vogelinkova. Vstopnice bodo takoj po praznikih v predprodaji v Matični knjižarni.

© Velikonočni prazniki pred vrati. Da se bližajo velikonočni prazniki, se v Ljubljani pozna prav povsod. Iz Ljubljane so takorekoč izginili skoro vsi študentje, v kolikor ne stanujejo v mestu. Včeraj in predvčerajšnjim je bil na val na vlake posebno velik in so bili vsi vagoni polni mladine, ki je potovala domov. Da so študentje odšli in da so velikonočne počitnice, se pozna zlasti na ulicah. Opoldne in zjutraj so glavne prometne ulice v sredini mesta mnogo manj živahne, ker ni mladine, ki bi hitela v šole. Tudi okrog univerze sedaj ni več navadnega življenja. — Drugo znamenje bližajoče se Velike noči so izložbe po trgovinah. Povsod so razstavljeni praznični simboli: piruhi, piščeta, zajčki, razglednice z velikonočnimi motivi in drugo. Ljubljanske trgovne imajo sedaj ugodno konjunkturo, ker se vsakdo želi oskrbeti s potrebnimi predmeti in blagom.

© Zrtev socialne bede. V Ljubljani se včeraj ni primeril noben važnejši dogodek. Celo reševalna postaja je praznovala. Pobralla je na cesti le enega božjastnega reveža, ki ga je prepeljala v bolnišnico, in mladega fanta, ki se je onesvestil pri Zmajskem mostu. Tedaj, kakor vidite, ni senzacija, nič za poželjive oči, ki hrepenijo po velikih naslovih. In vendar je v tem drugem slučaju strašna tragika. Mladenič se je zgrudil in onesvestil — od lakote! Komaj 24 let je star Anton Koren iz Zalca in je prišel v Ljubljano za delom. Hodil je v dežju po ulicah, brez službe, brez dela, brez kruha. Že dalj časa ni nič jedel. Ves premočen, premržen in se stradan je končno onemogel ter se zgrudil. Prišli so ljubljanski samaritani in reveža peljali v bolnišnico. Tu so ugotovili, da je fant lačen, a proti tej bolezni bolnišnica ne more zdraviti. Zato so ga odpeljali na magistrat, kjer so ga oddali v oskrbo mestnemu ječarju. Tam ga je včeraj negovala in pokrepčala ječarjeva gospa. Danes pa bo poslan brezplačno domov v svojo domovinsko občino.

© Vreme v Ljubljani je bilo včeraj ves dan deževno, ozračje se je ohladilo. Najnižja temperatura 7 C, najvišja 9.4 C. Barometer je včeraj ob 7 zjutraj kazal le 741.2, v Mariboru pa celo 739.8 — Deževje po vseh krajih države. Ker sedaj cveto pri nas češnje, bo to deževje, če se vreme kaj ne spremeni na boljše, čestnjam škodovalo.

© Iz policijske torbe. Na policiji vlada zadnje dni lep mir in beležijo vsi raporti le prav majhne neznatne dogodke. Včerajšnja policijska kronika pa je še posebno pičla: aretirane so bile tri prostitutke, med temi je ena izvršila tudi manjšo tatvino, dalje je bil aretiran en berač in še nekdo, ki ga je policija že dalj časa iskala. — Ovadbe navajajo eno tatvino kolesa, še eno manjšo tatvino na eno malo goljučico, dalje en slučaj telesne poškodbe, en slučaj nevarne grožnje, pet slučajev kaljenja nočnega miru, dva slučaja nedostojnega vedenja, pet prestopkov avtomobilskih in štiri prestopke cestno-policijskih predpisov.

Tvrdba

A. KUNC

Ljubljana — Gosposka ulica
priporoča svoje izborne izdelke moških oblačil. - Cene kar mogoče nizke!

Maribor

□ Kolesarska društva se poklonijo Nj. Vel. kralju Aleksandru. Dne 4. maja sprejme Nj. Vel. kralj Aleksander poklonilno deputacijo vseh kolesarskih društev. V imenu tukajšnjega pododborja kolesarske zveze, ki združuje kolesarska društva na teritoriju bivše mariborske oblasti, se udeležijo deputacije predsednik Kvas, tajnik pododborja Markovič ter klubski predsedniki S. Kenda, V. Simončič ter L. Löschnigg.

□ Ob francoskem večeru, ki se je vršil v ponedeljek zvečer v Narodnem gledališču, se je pokazala topla vnaša vseh sodelujočih, ki so se s požrtvovalnostjo in ljubeznijo pripravljali na nastop, tako da je proizvajanje vseh točk (deklamacijskih, pevskih in godbenih) bilo na višku. Sodelovali so tudi gđ. Kraljeva, ga. Zanočič-Kovčeva in g. Neralič. Uvodno besedo je govoril prof. dr. Strmšek, ki je v klenih mislih označil pomembnost francoskega dneva v prid težko prizadelim francoskim poplavljenecem, ob čemer naj bi se dokazi francosko-jugoslovanskega bratstva poglabili in utrdili. Večer je zaključil lepo uspel nastop Matičarjev, ki so pod odličnim vodstvom prof. V. Mirka odpele troje primernih pesmi. Ob omenjenem večeru pa nam je tudi dolžnost ugotoviti, da bi udeležila lahko bila malo boljša in da smo med obiskovalci večera pogrešali mnoge, ki bi bili po vojem poklicu ter moralni vezanosti bili dolžni, da se ga udeležijo.

□ Konec »humorja«... »Pavliha« je bil v zadnji številki napovedal zaenkrat svoj konec; ob tej priliki se je komentiral v krogih mariborskih kulturnih delavcev omenjeni dogodek s sledečim epigramom, ki ga je bil zamislil neiztaknjeni »Narikelas«: Pavliha? Da, če je pavliharstvo to: šampanjca ponujati, točiti vodo.

□ Primorske razslave v Beogradu se udeležijo tudi Mariborčan kipar Niko Pirnat; razstavil bo med drugim kip Cankarja in Tolstaja, ki ju je svojsko bila kupila mestna občina.

□ Mariborsko gledališče ostane do vključno velikega petka zaprto.

□ Pod oboki državnega mosta... Revno in ubogo družino so palmili iz dosedanjega stanovanja v Strossmayerjevi ulici; zavetja si je poiskala v deževnih aprilskih dneh pod oboki državnega mostu. Oče je že štiri mesece brez zaslužka in je že v starejših letih; žena boleha že leto dni, otrok pa je tri leta star. Usmiljena srca se naprošajo, da priskočijo na pomoč z denarno podporo ali živili.

□ Za lajšanje brezposelnosti. V prošlem mesecu je izdala tukajšnja Borza dela brezposelnim podpor v vrednosti 28.789.40 Din; od tega so se izdale 188 osebam vozovnice za polovično vožnjo v skupni vrednosti 8657.90 Din; redne podpore so se izplačale 86 osebam in skupni vrednosti 13.802 dinarjev; izredne podpore pa 34 osebam v znesku 5520 Din. Za potne stroške je prejelo 10 oseb 809.50 Din.

□ Ponovni in zadnji pregled motornih vozil ob pol 15 na Slomskem trgu pred poslonjem policijskega predstojništva. Stražniki so dobili strog nalog, da ustavijo vsa motorna vozila s starimi evidenčnimi tablicami. Vožnja motornih vozil s starimi tablicami je namreč zabranjena ter je v interesu prizadetih, da se udeležijo navedenega pregleda.

□ Trgovine ostanejo v zmislu veljavnih odredb tudi na velikonočni ponedeljek cel dan zaprte.

Lepši zobje
SARGOV

KALODONT

Gospodarstvo

BILANCE IN POSLOVNA POROČILA

Trboveljska. Produkcija je lani znašala 1 milijon 957.000 ton in se je napram 1928 zvišala za ca. 25%. Čisti dobiček znaša po znatnih odpisih 45.5 milj. Din (1928 44.1 milj.) in bo dividenda zopet 35 Din na delnico (nom. 200 Din).

Bilance zavarovalnic. Croatia, Zagreb, izkazuje dvig zavarovane glavnice v življenjski panogi od 250.4 na 284.3 milj. v elementarni skupini pa na 9.340 milj. Čisti dobiček elementarne panoge znaša 0.44 (0.35), življenjske panoge pa 0.066 (0.052) milj. Din. — Dunav zavarovalnica Zagreb izkazuje za 1929 0.286 (0.280) milj Din čistega dobička pri glavnici 2.5 milj. Din. — Sumadija, Beograd: Portfelj življenjske panoge znaša 45.9 (44.1) milj. Čisti dobiček je narasel od 0.3 na 0.5 milj., dividenda pa ostane neizpremenjena: 10% na 3 milj. Din glavnice. — Srbija, Beograd, izkazuje za 1929 na glavnico 10 milj. Din 2.8 (1.9) milj. čistega dobička pri donosu 25.2 (24.7) milj. Din.

D. D. za promet s kovinami Zugmayer in Gruber v Zagrebu, ki ima tvornico v Slovenski Bistrici. Pri glavnici 2.4 milj. Din znaša saldo upnikov-dolžnikov 5.4 (5.1) milj. Din, donos 4.9 (4.2), čisti dobiček pa 0.21 (0.14) milj. Din.

Prestomorska plovilna, d. d. na Sušaku je prva brodarstva družba, ki objavlja svojo bilanco za 1929. Pri glavnici 10 (4.8) milj. Din znaša saldo dolžnikov-upnikov v korist prvini 2.25 (4.8) milj. Plovni park je bilanciran z 30 (19.9) milj. Din in znaša čisti dobiček 2.7 (2.94) milj. Din.

Konkurzi. Razglašen je konkurz o imovini Lebnia Franca in Lebnove Anice v Škofji Loki kot osebno jamčevih družbenikov tvrdke: F. & A. Lebn. valjni mlin in žaga v Škofji Loki; prvi zbor upnikov 10. maja, oglašiti se je do 21. junija, ugotovljeni narok 30. junija. — Nadalje je razglašen konkurz o imovini Druškovića Josipa in Druškovićeve Frančiške, trgovcev in posestnikov v Kozjem; roki: 29. aprila, 10. maja in 20. maja. — O imovini Doljarja Jožefa, posestnika v Črnomlju; roki: 26. aprila, 13. maja in 27. maja.

Odprava konkurza: Repič Franc, trgovec v Ljutomeru (sklenjena prisilna poravnava); Ivanuš Amalijsa v Mariboru (vsa masa razdeljena).

Občni zbori. Korostan, lesna ind. d. d. na Prevaljah 3. maja ob 14; Ljubljanska borza za blago in vrednote 5. maja ob 16; Trboveljska premožkopna družba 6. maja ob 11.

Kreditno društvo Mestne hranilnice v Pljuju predlaga obnemi zboru 8. maja ob pol 18 likvidacijo.

Kreditno društvo Mestne hranilnice Ljubljanske zadovoljivo posluje in je imelo lani 22 in pol milij. Din prometa. Društvo je štelu 440 članov, od katerih je imelo 350 8.8 milj. Din kredita. Čisti dobiček je znašal 0.11 milj. Din, rezerve pa 0.75 milj. Din.

Zadruga malih in srednjih mlinarjev s sedežem v Zagrebu je bila ustanovljena na evetno nedeljo v Zagrebu. Zadrugi delež znaša 3000 Din, ki se lahko vplačajo v 30 mesečnih obrokih po 100 Din, vpisnina pa znaša 100 Din. Člani zadruge so lahko samo samostojni mlinarji. Namen zadruge je pomagati svojim članom s ceninim kreditom do izboljšanja njih položaja, za obnovu mlinov in v kupčijske svrhe. Posojila bodo 5—10 letna, prednji za nakup žita se bodo pa dajali na 3—6 mesecev. Zadruga prične poslovati takoj, čim bodo pravila oblastveno odobrena.

Borza

Dne 15. aprila 1930.

DENAR

Devizni tečaji so danes ostali v glavnem neizpremenjeni; Dunaj in Praga sta se učvrstila, popustil pa je London. Promet je bil prav znaten zlasti v devizah Praga, Curih, London, Berlin in Dunaj. Privatno blago je bilo zaključeno v Devizi Trst, v ostalih zaključenih devizah pa je intervenirala Narodna banka.

Ljubljana (v oklep. zaklj. teč.). Amsterdam 2271.50 bl., Berlin 1347.75—1350.75 (1349.25), Bruselj 789.59 bl., Budimpešta 988.50 bl., Curih 1094.40 do 1097.40 (1095.90), Dunaj 794.94—797.94 (796.44), London 274.56—275.36 (274.96), New York 56.43 bl., Pariz 221.43 bl., Praga 167.06—167.86 (167.46), Trst 295.20—297.20 (296.20).

Zagreb. Amsterdam 2271.50 bl., Berlin 1347.75 do 1350.75, Bruselj 789.50 bl., Budimpešta 988.50 do 989.50, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 794.94 do 797.94, London 274.56—274.96, New York 56.33 do 56.56, Pariz 220.43—222.43, Praga 167.06—167.86, Trst 295.20—297.20.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 10.1 milj. Din.

Beograd. Berlin 1347.75—1350.75, Amsterdam 2268—2276, Budimpešta 987—990, Curih 1094.40 do 1097.40, Dunaj 794.94—797.94, London 274.56 do 275.36, New York 56.33—56.73, Pariz 220.43 do 222.43, Praga 167.06—167.86, Milan 295.25—297.75.

Curih. Beograd 9.1275, Amsterdam 207.375, Atene 670, Berlin 123.10, Bruselj 72.05 Budimpešta 90.20, Bukarest 3.07, Carigrad 2.45, Dunaj 72.70, London 25.09, Madrid 64.40, New York 515.90, Pariz 20.21, Praga 15.28, Sofija 3.74, Trst 27.045, Varšava 57.85 Kopenhagen, 138.15, Stockholm 138.70, Oslo 138.175, Helsingfors 13.15.

VREDNOSTNI PAPIRI

V Ljubljani je bila po visokem tečaju zaključena Kranj. ind., ki pa je včeraj na Dunaju popustila na 38.40 danes pa je zopet notirala 39. Tendence za državne papirje na naših borzah je še vedno čvrsta in promet znaten. Tečaj bančnih delnic so še nadalje čvrsti. Med industrijskimi papirji se je brod. tvornica vagonov učvrstila od 110 na 115, čvrsta je tudi Isis. Delnice varoplovnih družb so nadalje iskane.

Ljubljana, 8% Bler, pos. 98.25 bl., 7% Bler, pos. 87 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 120 den., Prašedion 900 den., Kred. zavod 160 den., Strojne 75 den., Vevče 132 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Kranj. ind. zaklj. 295, Ruše 260 do 270.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87—87.75 (87.25—87), agrari 54—54.50, vojna škoda ar. 416 do 417 (416), kasa 416—417 (416.50), 4. 416 do 416.50 (416), 5. 416.50—417, 12. 422—423 (423), srečke Rdeč. križa 50 den., 8% Bler, pos. 98—98.25 (98), 7% Bler, pos. 86—86.25 (86.75, 86.25), 7% pos. Drž. hip. banke 86—86.50. — Bančne delnice: Ravna gora: 72 den., Hrvatska 50 den., Katolička 33—37, Poljo 59 den., Kreditna 96—100 brez kup.), Union 196—199, Jugo 80.50—81.50 (81), Lj. kred. 120 den., Medjunarodna 60 den., Narodna 8600 do 9000, Prašedion 900—905 (902.50—905), Etno 169 den., Srbska 165—166 (165), Zemaljska, 140 den. — Industrijske delnice: Guttman 170—178, Slaveks 70—73.50, Slavonija 200—205 (200), Našice 1550 bl., Danica 105 den., Drava 270—320, Sečerana Osijek 370—380, Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 170 den., Brod. vag. 110—120 (115), Union 135—150, Vevče 125 den., Isis 29—35, Ragusea 440 den., Oceanica 195 den., Jadr. plov. 525—530 (525), Trboveljska 480—485.

Beograd. Narodna banka 8880, 7% inv. pos. 86.50, agrari 55.25—55.50, vojna škoda 422—422.50, 4. 423.50—426.50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 93, Wiener Bankverein 19.80, Creditanstalt 51, Escompteges. 169, Zivno 100.10, Aussiger Chemische 207.20, Alpine 33.05, Trbov. 60.50, Kranj. ind. 39, Rima Murany 96.10.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vagon lesanega lesa in 1 vagon desk. Tendence neizpremenjeno mlačna.

Povpraševanje je za smreko-jelko: 17—45 cm med, 34 cm in sicer 120 m³ 80 mm 4 m, 450 m³ 43 mm 4 m, 120 m³ 33 mm 4 m, 60 m³ 33 mm 6 m, 1050 m³ 43 × 140 mm 4 m, 270 m³ 33 × 140 mm 4 m, 150 m³ 33 × 140 mm 6 m.

Žito

Danes se je pod pritiskom nadaljnjega padca cen na svetovnem žitnem trgu tudi pri nas začelo pojavljati rahlo nazadovanje v pšenici — gorjabačko 78 kg težko blago velja 205—207.50, 77 kg težko pa 202.50—205 — ter nekoliko tudi v koruzi, ki velja v Bački in Sremu 100 nakladalna postaja. V ostalih predmetih zaenkrat še ni opaziti nobene izpremembe. Promet je nekoliko nazadoval, ker je nekoliko pojenja povpraševanje po blagu, dasi ponudba nikakor ni večja, ampak rajši manjša.

Ljubljana. (Vse samo ponudbe, slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt, ml. tar.) Pšenica bč. 80 kg 287.50—290, 78 kg 252.50—255, 77 kg 247.50 do 250; rž bč. 72—73 kg 202.50—205.50; koruza času prim. suha kval. gar. 145—147.50, nav. tar. 147.50—150.50; ječmen bč. oz. 66—67 kg 172.50 do 175.50, 63—64 kg 167.50—170; oves bč. nav. tar. 195—197.50; moka 0g vag. bl. fko Ljubljana plač po prejemu 405—410.

Novi Sad. Pšenica bč. 77 kg 195—200, 78 kg 200—205, gor. bč. 78 kg, ban. Tisa slep 78 kg 202.5 do 207.5, gor. bn. 78 kg 197.5—202.5, ban. Begs slep 195—200, sr. 77 kg 180—182.5, 76 kg 175—180, koruza bč., sr. gar. 95—100, ladja Dunav 97.5—100, maj 100—102.5, ban. 90—92.5; moka 00gg 335 do 345, 0g 330—340, 2 205—205.5, 5 240—250, 6 170 do 180, 7 125—130, 8 85—95; otrobi bč., sr., ban. 65 do 75. — Promet: Pšenica 2, koruza 133, moka 8 vagonov. Tendence mlačna.

Sombor. Pšenica bč. Tisa slep 202.5—207.5, 77 kg ban. Bega kanal 195—200, bč. 78 kg 200 do 205, slav. 177.5—182.5, ban. ladja Bega Dunav 190 do 195; oves bč., sr., slav. 120—125; rž bč. 120 do 125; ječmen bč. 63—64 kg 107.5—112.5, letni 65 do 66 kg 110—115, bar. 66—67 kg 120—125; koruza bč. 92.5—97.5, sr. april-maj 95—100, junij-julij 100 do 105; moka bč. 0gg 330—340, 0g 325—335, 2 295 do 305, 5 230—240, 6 165—175, 7 130—140, 8 85 do 95; otrobi pšenični, bč. 70—75. — Tendence mlačna. Promet 133 vagonov.

Budimpešta. Tendence mlačna. Promet srednji. Pšenica maj 20.02—20.22, zaklj. 20.04—20.05, junij 20.45—20.64, zaklj. 20.48—20.49, okt. 19.68 do 19.86, zaklj. 19.69—19.71; rž maj 10.93—10.95, zaklj. 11.09—11.10, okt. 12.35—12.50, zaklj. 12.38 do 12.40; koruza maj 11.70—11.91, zaklj. 11.80 do 11.82, julij 11.82—12.06, zaklj. 11.98—12, transit maj 10.90—11, zaklj. 10.90—10.92, julij 11—11.10, zaklj. 11.05—11.10.

Veliki teden v Madridu. Slovesna procesija, ki gre vsako leto veliki teden po madridskih ulicah

Viljem II. in doornski župani

Vas, v kateri ima bivši cesar še političen vpliv

Redkokdaj prodro v javnost novice o življenju v vasi Doorn, kjer preživlja bivši nemški cesar Viljem, ločen od sveta, večer svojega življenja. Tudi število obiskovalcev ni več tako veliko, kakor prejšnja leta, zakaj zanimanje, ki so ga izkazovali Viljemu, se je v teku časa precej ohladilo. Viljem se je popolnoma vživel v življenje Doorna. Prebivalstvo goji veliko spoštovanje do zadnjega Hohenzollerja in večkrat se je že zgodilo, da so ga v svojih zadevah vprašali za svet. Tako ima bivši cesar poseben vpliv na volitve doornskih županov, o čemer zanimivo piše v nekem budimpeštanskem listu potnik, ki je obiskal Doorn:

»Onega dne so bile v Doornu zopet volitve župana, za katerega se zanima tudi cesar Viljem. Doornsko prebivalstvo vidi v cesarju svojega poglavarja, svojega prvega župana. Kako velik je cesarjev vpliv, se vidi iz tega, da se je moral g. Schimmelpenninck van der Oya, ki je bil štiri leta nepretrgoma župan, odpovedati županski časti, ker je napravil cesarjevo milost. Njegov naslednik je bil M. F. Th. Thomassen van der Hoop. Po volitvi je priredilo prebivalstvo novemu županu na čast podoknico in še dolgo po polnoči je bila vsa vas na nogah. Zanimivo je, da je prisostvoval ustoličenju novega župana Viljemov adjutant v paradni uniformi in prvi čestital županu v cesarjevem imenu. Tega dne se cesar ves dan ni nič pokazal na ulici, kjer se sicer, zlasti v zgodnjih jutranjih urah, zelo rad sprehaja v spremstvu dveh svojih volčjih psov. Mnogokrat ga spremlja njegova soproga ali pa njena hčerka iz prvega zakona. Ljudje, ki imajo priliko videti cesarja ali pa z njim govoriti, pripovedujejo,

da se v splošnem ni postaral in da je ohranil svojo mladostno svežost. Na svojih sprehodih stopa krepko in pokonci. Še danes je postaven in lep mož. Cesar ima navado, da vsakogar, kogar sreča na izprehodu, z ostrim pogledom premeri od vrha do tal. Pozna vse doornske prebivalce osebno in neredko se zgodi, da tega ali onega tudi sam nagovori.

Na dan županskih volitev sem dobil dovoljenje, da obiščem cesarski park. V dvornem uradu, kjer sem dobil to dovoljenje, so mi tudi naročili, naj cesarja, če bi ga opazil, ne nadlegujem in naj se mu izognem. Komaj pa sem stopil v park, sem v daljavi kakih 60 metrov opazil cesarja. Nosil je kratek plašč in volneno čepico. Kakor sem mogel opaziti iz daljave, je cesar sekal drva. Dobil je pred kratkim v darilo od nemških farmarjev iz Kanade žago in več sekir. Od tedaj naprej se zabava s tem, da več ur na dan seka drva. Iz varnega kotička sem mogel opaziti, kako se je cesar igral s svojima psoma in jima metal grizljaje, ki jih je jemal iz žepa svojega plašča. Kakaga tajnega policista ali orožnika ni bilo nikjer videti. Zastrazen je samo glavni vhod v doornski grad, pred katerim stoji nemška straža. Po eni uri popoldne se izmenja straža popolnoma po predpisih vojaškega pompa. Prvi trenutek mislimo, da se cesarjeva življenje ni nič izpremenilo. Cesarja varujeta samo psa, ki pa sta dobro dresirana in gorje tujcu, ki bi hotel cesarja napasti. Cesar krmi obe živali sam. Bilo bi pa tudi nespametno, proti cesarju kaj podvzeti, zakaj dotični bi imel opraviti z doornskim prebivalstvom, ki cesarja silno časti. Vsakomur, ki bi se drznil cesarju storiti kaj slabega, bi se pač slabo godilo.

Roparji napadli vlak

Te dni so v novem južnem Walesu maskirani roparji napadli poštni vlak. Razbojniki so vdrli v poštni vagon in razorožili stražnike. Nekega prevoznika, ki se jim je zoperstavil, so na mestu ubili. Roparji so se nato polastili zaboja, v katerem je bilo 400 funtov sterlingov v papirju in 600 funtov sterlingov v srebru. Zabojo so vrgli z vlaka in so nato tudi sami poskakali ven pred nekim predorom, ko je vlak zmanjšal brzino. Ko je vlak prispel na postajo Glanbrook, so takoj obvestili o napadu policijo. Toda vsa dose-danja preiskava je ostala brezuspešna.

Zaključek razorožitvene konference v Londonu

Gandijeva sol nad Indijo

Beg iz ječe onemogočen

Ameriške kaznilnice bodo v kratkem času dobile tako sigurne paznike, da ne bo mogel noben kaznjeneec več pobegniti. Nad kaznilnico bo stalno bdelo budno oko. Toda to ne bo oko navadnega smrtnika, ampak električno oko mehničnega človeka bodočnosti. V tem oziru so že delali poskuse, ki so se obnesli s popolnim uspehom. Kaznjence, ki so skušali pobegniti, so bili pravčasno opazili in prijeli.

»Električno oko« je zgrajeno na triku fotoelektrične celice. Iz neke posebno urejene celice se bodo pošiljali nevidni žarki s pomočjo skrivnih ogledal na vso okolico zgradbe. Če pride pobegli kaznjeneec v področje teh žarkov, takoj prekine njihov tok; avtomatično zazvoni zvon za alarm in možnarij ustrele; takoj je cela posadka kaznilnice na nogah. To sredstvo se je izkazalo zelo sigurno tudi v shrambah velikih bank, tako da je pričakovati, da ga bodo tudi tam uvedli. In v kratkem času bodo imele tudi zasebne hiše slične električne naprave, ki jih bodo očuvale pred roparji in tatovi.

Ruska „bela armada“ na Angleškem

»Daily Herald« poroča o zaroti, čije cilj je ustanoviti rusko »belo armado« v Londonu. V listu »Morningpost« je pred dvema tednoma izšel insert, v katerem se pozivajo tisti, ki se zanimajo za delo in usodo izgnanega generala Kutjepova, da pisмено pošljejo prijave pod šifro, ki je označena v insertu. Vsi, ki so se oglašili, so nato prejeli zaupno okrožnico, v kateri se pozivajo, da pristopijo organizirani bojni sili, ki naj bi bila na razpolago ruski monarhistični stranki. Kot cilj organizacije se naveda rešitev generala Kutjepova, po potrebi z ujetjem talcev, uničenje sedanjega režima v Rusiji in obnovo vlade Romanovov. »Daily Herald« poziva angleško politično tajno policijo, naj proizvede po povzročiteljih tega načrta.

Usoda deportirancev

Pariški socialistični »Populaire« poroča z Liparskih otokov in Ponze, da so po uspelem begu nečaka bivšega ministrskega predsednika Nittija, milanskega vseučiliškega profesorja Rosellija in studenta Lussuja, katerim so pomagali pobegniti antifašisti iz Francije, interniranci, ki so ostali na Liparih, izpostavljeni najhujšim represalijam. Iz najneznatnejših vzrokov jih obsojajo v težko ječo. Ponoči se vrše šest do osemkrat kontrolne vizite. Batinanje je na dnevnem redu. Tako je bil 27. decembra 1929 54 letni deportiranec Joselli, ki se je branil pred zašušnicami narednika, pretepen skoro do smrti. Dva dni pozneje je neki narednik iz neznanega vzroka oddal iz puške strel, kar je bil tako rekoč znak za splošno pretepanje. Dva deportiranca iz Istre sta umrla radi udarcev s puškinimi kopiti. Ranjenih pa je bilo 25 oseb civilnega prebivalstva na Liparih, število ranjenih deportirancev pa se ne da dognati. Zdravniška pomoč se jim ni dovolila. Častniki, ki so odgovorni za ta grozodejstva, so ostali nekaznovani. Tudi v Ponzi je prišlo pred kratkim do krvavih izgrediv milicnikov. Več deportirancev je bilo z bajoneti smrtno nevarno ranjenih.

Islandske znamke v spomin 1000 letnice, odkar obstoji islandski parlament

Letala s težkimi topovi

Sotrudnik angleškega lista »Daily Telegraph« poroča, da je veliko nemško letalo »Do X« dalo Angliji in drugim velesilam povod, da same tajno poizkušajo z gradbo podobnih velikih letal, da bi preizkusili uporabo težkih topov na takih letalih. Letala tipa »Do X« so z gospodarskega stališča morda nerentabilna, odkrila so pa nove možnosti za opremo letal s težkimi topovi. Razvoj zračnega orožja v opremi s topovi je dosegel podoben razvoj, kakor brodogradnja pred več desetletji.

Pirhi z arzenikom

V Hrochvicu v spodnji Šleziji je obolelo več otrok na težkem zastrupljenju. Dva otroka sta že umrla, a ostalih 20 se bori s smrtjo. Policija je uvedla preiskavo, pri kateri se je ugotovilo, da je zastrupljenje posledica modre galice ali arzenika. Na kak način so prišli otroci do teh strupov, ni še ugotovljeno, toda mislijo, da so jedli pirhe iz sladkorja, pripravljene za Veliko noč, ki so najbrže vsebovali precejšnje množine arzenika.

Znati je treba

Peter Alworthy, mlad angleški romanopisec, nikakor ni mogel dobiti založnika za svoj roman. Pa si je prebrisanec izmislil načrt, ki mu je prinesel denar in slavo. Dal je za svoj denar tiskati knjigo in jo je razdelil po knjigarnah zastoj, a z naročilom naj jo prodajajo dvakrat dražje kakor druge podobne knjige. Nato je šel k par velikim dnevnikom in jim dal sledeči oglas: »Zelo izobražen milijonar visoke in lepe postave išče v zakon mlado gospodično, ki je povsem podobna glavni junakinji v romanu »Zmagovita ljubezen«, ki ga je spisal Peter Alworthy.« — V štirih dneh je bil roman razprodan.

Byrdov prihod v pristanišče Dumedin v Novi Zelandiji. Po uspešnem raziskovanju antarktičnega ozemlja se je zmagovalec severnega in južnega tečaja na ladji »City of New York« vrnil v Novo Zelandijo, kjer so mu priredili navdušen sprejem

Pierre de Marguerie (na levi), od 1922 francoski poslanec v Berlinu, bo zapustil svoje mesto. Njegov naslednik bo najbrže Hennessy (na desni), svojočasni poljedelski minister v Poincaréjevem kabinetu.

Smrt slavnega zdravnika

Te dni je v Leningradu umrl slavn ruski očesni zdravnik Peljarminov, učenjak svetovnega slovesa. Dosegel je ogromne uspehe v raziskovanju očesnih bolezni in napisal preko 40 velikih del, ki niso znana samo v Rusiji, ampak tudi v inozemstvu. Svetovno slavo si je pridobil s svojo grafično metodo za raziskovanje bolezni notranjega očesa potom fotografije.

Dvojno življenje beračice

Budimpeštanska policija je te dni pred frančiškansko cerkvijo aretirala starejšo ženo, ki je nadlegovala mimoidoče z beračenjem. Potom preiskave se je ugotovilo, da ima beračica, 62 letna Julija Gutman, v Budimpešti lepo urejeno hišo. V njenem žepu so res našli samo 2 pönga, toda pri osebni preiskavi pa so našli 2000 pöngov v gotovini in hranilni knjižico, glasečo se na 1600 pöngov. Iz nekega dokumenta so dalje ugotovili, da ima »beračica« tudi na deželi hišo.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 16. aprila: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.00 Časovna napoved, orca, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Otroški kotiček, ga. Grafenauerjeva. — 19.00 Podobe iz slovenske literarne zgodovine, profesor Franc Koblar in Fr. Lipah, član narodnega gledališča. — 19.30 Dr. Stanko Leben; Francosčina. — 20.00 Prenos iz Belgrada. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Četrtek, 17. aprila: 19.30 Versko predavanje. — 20.00 Večer katoliške cerkvene glasbe: I. Stolni cerkev. Zbor poje pod vodstvom kapelnika Stanka Premra postne pesmi. II. Zbor ljubljanskih bogoslovcev poje: Palestina; Miserere, Jeremijevo žalostinke, Očitjanja. III. Haydn: Sedem besed izjava godalni kvartet: gg. Jeraj, Bravničar, Feršnik in Eržen. — 22.00 Časovna napoved in poročila, nadaljevanje koncerta.

Drugi programi

Četrtek, 17. aprila:

Belgrad: 12.15 Duh. glasba na ploščah. — 18.00 Koncert Maslova zbor iz Zemuna. — 20.00 Prenos iz Ljubljane. — Budapešt: 12.00 Opoldanski koncert. — 17.40 Vojaški koncert. — 18.30 Wagner: »Parsifal«. — Dunaj: 15.30 Koncert. — 17.20 Velikonočne pravljice. — 20.00 Duhovna glasba. — 20.25 Pasijonski koncert. — 21.30 Sedem besed Zveličarja. — Milan: 21.15 Vokalni koncert velikega radio-orkestra. — Praga: 20.00 Joles Zeyer: »Pod jablanco«, dramatična legenda. — 22.15 Plošče. — Langenberg: 17.30 Komorna glasba. — 20.10 Prenos iz Bonna: Kristus na Oljski gori. Oratorij. — Rim: 17.30 Popoldanski koncert. — 21.02 Duhovna glasba. — Berlin: 19.00 Zborni spevi. — 20.00 »Sedem besed Kristusovih na križcu. (J. Haydn). — Katowice: 20.15 Koncert filharmonije. — Toulouse: 18.35 Španska glasba. — 19.30 Vokalni koncert. — Stuttgart: 16.00 Popoldanski koncert. — 19.30 Alžaski komponisti. — 20.30 »Miseriordia Dominici« glasba. — 22.00 Violinske sonate. — M. Ostrava: 12.35 Koncert radio-orkestra. — 16.30 Popoldanski koncert. — 19.00 Prenos iz Prage.

Pri nakupu klobukov

oglejte si bogato založeno specialno trgovino

A. BOGATAJ prej POK
LJUBLJANA, Stari trg štev. 14

Ljubljanska drama: Konec poti

Drama v 3 dejanjih (6 slik). Spisal R. C. Sherriff. Poslovenil O. Zupančič. — V soboto 12. aprila.

Tekom zadnjih treh let smo videli že četrti tojno dramo (Stilmonski župan, Grob neznanega vojaka, Konec poti in še druge), toda nobena ni tako neposredna, elementarna kot Scherriffov »Konec poti« in z vso svojo preprostostjo te porazi, da je skoraj ne želiš več videti. O literaturi v tej drami ni sledu, enostranost dejanja je tolika, da se zdi, kakor da se je zgodba izoblikovala kar sama po sebi, brez posebnega umetniškega pretehtavanja, in vendar je delo kljub preprosti enostavnosti in neposrednosti tako enotno in smoteno ubrano, kakor ima vsak dogodek svojo strogo nujnost, zlasti tisti, čigar okoliščine so tako grozno jasne, kot so vojni dogodki. Pri vsej tej enostranosti pa čutimo grozno skrivnost, saj so med slučajni in danimi dejstvi razdalje trenutkov pa tudi večnosti. Prav to je posebnost groznega realizma v Scherriffovi drami — realizma iz tretjega sveta, iz tistega med tistimi in onstran. Pozorišče je bojni jarek pred ofenzivo, osebni častniki one čete, edini dogodki: majhen izpad v sovražni jarek, da se z gotovostjo zve, kar vsi slutijo, da pride nova ofenziva. Iz sumljivega miru, ki morda neprijetno dirne kako vojnih skrivnosti željno oko, se začne oglašati do obupa utrujeni človek, in polagoma se zbudi vojna zver, ki trga duše in telesa. Ta duševna drama, kjer si stojita nasproti vojak in človek, ne pusti drugega konca kot poraz tvojega človeškega čuta, sramoto neizbrisne resničnosti. Ali je junastvo ali sramota človeštva večja? Čudno stvarno je oblikoval Sherriff in zdi se, kakor da je z junastvom in čednostmi preklinjal, čeprav ni pustil nobene druge besede proti vojni kot sam obup. Nič ne govori proti sovražniku, nič o domovini — samo dolžnost se prikazuje v mnogih podobah: zvestoba, strahopetnost, junastvo, usoda, nejevolja in obup. Zapoved in pokorščina kažete svoje oblike in govorniki svoje besede, Maeterlinckov »Stilmonski župan« in Sherriffov »Konec poti« sta na isti dramatični stopnji, le njun svet je različen, tako kot sta si nasprotna sonce in luna.

Vseh šest slik te drame se godi v podzemskem kritju. Naša prizorišče, ki je bila v rokah G. C. Debeveca, je to kritje zelo realistično poudarila, le prostornina je za pravo občutje očividno prevelika. Teatralična analiza dogodkov bi bila drugače sicer težja, vendar bi v nekoliko bolj stisnjemem pozorišču prišla notranja napetost dela do večjega poudarka. V celoti pa je delo doseglo s svojo transcendentalno realistično, lahko rečemo, grozotni uspeh. Debevec in njegovi igralci so delo izpeli do porazne resničnosti in ji dali tiste čiste človeške plemenitosti, ki edina drži to nasilno snov v mejah umetniške dopustnosti. Glavno vlogo je igral G. Debevec. Njegov Stanhope kaže prav ostro analizo junaka, poudarja njegove temne strani, da

spočetka odbija — nato pa se dvigne in raste do konca. V celoti je še nekaj neizravnano, v začetku uhaša v skoraj osebno enostavnost, v prav lasten dialekt, kar ni v prid igri; toda ne vem, kdo drugi bi pri nas to igral. Ne trdil bi tedaj da njegova igra ni dosegla pravega uspeha. Bolj pa hvalim njegovo vodstvo igre. Za čisto umetniško ceno sta se z vsem svojim prirojenim talentom kosala Jan in Kralj: eden otroško mladi častnik Raleigh, drugi stari izkušeni Isborne. Njun nastop pred napadom je bil prav tisti tretji svet med tostran in onstran, ki je bistvo te igre. Bil je v resnici tudi vrh igre. Obe postavi sta vsaka po svoje nedosežno lepi, ena radi svoje čuvstvene nujnosti, druga radi prtajene, hladne, topline. Rajši pa bi na dolgo govoril samo o Kralju, ker je bil s svojo preprosto globino neizčrpan. Ta odlični igralec je topot dosegel vlogo, ki je uglasena nanj tako, kakor se redkokdaj primeri. G. Železnik je s častnikom Hibbertom imel poleg svoje prav dobre igre še dvojne izrednih trenutkov: potem, ko se poveljniku upre in pa pianost v zadnji noči pred ofenzivo. Trotter, ki ga je igral G. Lipah, je uravnotežena podoba, skoraj le vez med posameznimi dogodki. Njegov značaj je poudarjen z močno tipiko: rahel flegmatik ki ni rojen za junaka ne za slabega človeka. Dobroščin je eden in zvest tovariš. G. Lipah ga je v vseh teh lastnostih podal z intimo, resnobno lahkoto in z njo dal celi igri mnogo naravnega. Polkovnik G. Skrbina je bil odlična figura — le njegova mehka v 4. sliki je bila preveč poudarjena in mislim, da ni dovolj verjetna. Na višku je bil pač v 3. sliki — cel hladno iskren, plemeniti višji častnik. Prav tako moramo priznati, da je bil tudi G. Potokar kot narednik dovršen vojaški tip. Kuhar G. Kanklerja je v režijski zasnovi poudaril nasprotno, človeško smešno stran težkega dejanja in s tem nekoliko razbil častniško celoto, vendar je tolika plahost prevelika in maloverjetna. Sancinov nemški vojak je bil zelo učinkovit. Če celotni igri bi še pripomnil, da bi bilo treba streljanje s topovi in puškami bolje urediti, ker večkrat ni dočela zmiselnosti. F. K.

Ljubljansko gledališče

Drama:
Začetek ob 20 zvečer.

Sreda, 16. aprila: I. N. R. I. Izven.
Četrtek, 17. aprila: I. N. R. I. Izven.
Petek, 18. aprila ob 16: I. N. R. I. Izven.
Sobota, 19. aprila: Zaprt.

Opera:
Začetek ob pol 20 zvečer.

Sreda, 16. aprila: NORMA, premijera. Red B.
Četrtek, 17. aprila: Zaprt.
Petek, 18. aprila: Zaprt.
Sobota, 19. aprila: Zaprt.

Celje

Radioaktivni vrelec v Celju. Za tako znanim Sokolskim gradom na Bregu, ki ga je po pokojnem geometru g. Lebtschu prevzel g. Ostfisch, se nahaja po vsem Bregu in dalje znani studene, ki slovi po svoji okusni in vedno hladni vodi. Med nekaterimi starejšimi romarji, ki prihajajo k Sv. Jožefu nad Celjem ali pa k oo. kapucinom, pa je studene zapisan kot zdravilni in njega vodo so že davno nosili domov. V bivši Avstriji so strokovnjaki ponovno priznali vrelec zdravilno moč in voda se je nekoč uporabljala kot zdravilna celo v bolnišnici na Dunaju. Tudi cesarju Francu Jožefu so je dali pri obisku Celja poskusiti. Eksploatacija vrelca v trgovske svrhe pa je bila v Avstriji nemogoča, ker je imela država na zdravilne vrelce monopol. Sedaj je dal g. Ostfisch poklicati iz Zagreba šefa kemičnega oddelka tankajšnjega higienskega zavoda, znanega strokovnjaka na polju radioaktivnosti g. dr. Stanka Miholiča, ki je dne 22. marca t. l. vodo ob vrelu preiskal na radioaktivnost ter izdal sledečo zanimivo izjavo: Vrelec izvira izpod hriba na južni strani Celja tik ob cesti, ki pelje iz Celja v Laško. Voda se zbira v bazenu, iz katerega se izteka skozi kovinasto cevko.

Modne čevle

v bogati izbiri in nizki ceni kupite pri trvdki
Št. Strašek, Celje, Kovaška ulica št. 1

Temperatura vode je znašala na dan preiskave 9,2 stopinj Celzija. Voda je bistra, brez barve, vonja in okusa, reakcije so nevtalne (lakmus). Radioaktivnost vrelca znaša 4,99 I. m. (Machejevih enot). Ker tedaj znaša radioaktivnost preiskane vrelca več kot 3,5 M. J., katere vrednost se jemlje za spodnjo mejo radioaktivnosti mineralnih vod, zato je iz tega vrelca smatrati kot radioaktivno mineralno vodo. — Tako dr. Miholič. Vrelec daje sedaj ca. 4 litre vode na minuto, a lastnik meni, da bo mogoče njegovo kapaciteto dvigniti na 8 litrov. Vrelec misli lastnik izkoriščati.

Avtobus Celje—Mozirje bo na željo Rečičanov od vsakega četrta 17. t. m. vozil opoldne do trga Rečica ob Savinji, za kar bo rabil iz Mozirja četrte ure in bo iz Rečice četrte ure prej odpeljal kakor iz Mozirja. Sicer ostane vozni red nespremenjen do 15. maja t. l. Zvečer in zjutraj pa bo avtobus vozil le do Mozirja.

Licenciranje bikov v Celjskem okraju. Licenciranje bikov se v celjskem okraju vrši po sledečem redu: v Celju na sejmšču dne 28. aprila ob 8 dopoldne, v Voljniku na sejmšču istega dne ob 2 popoldne, v St. Juriju ob j. 2. dne 29. aprila ob 8 dopoldne na sejmšču, v Zalcu dne 30. aprila ob pol 9 zjutraj na sejmšču, v Braslovčah dne 1. maja ob 9 dopoldne na sejmšču in v Kaplji dne 1. maja ob 1. popoldne pri gostilni Kumer. Opozarjajo se vsi bikorejci, da je treba k temu rednemu licenciranju prignati vse nad 1 leto stare biko torej tudi tiste, ki so bili že lansko leto licencirani.

Maurice Constantin Weyer:

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

O' Molloy si je gladil plavo brado, njegove sivo-modre keltske oči so imele vedno isti žalostno zastrti izraz: pripovedoval je o svoji mladosti, ki jo je preživel v službi v Bostonu. Govoril je o sovraštvu med iskimi in francoskimi Kanadi, ki je prišlo v baru redno vsakega plačilnega dne do izbruha. Ob svitu ročne svetiljke, ki jo je držal eden izmed gledavcev, so se vršile poštene in nepoštene rokoborbe. Čim se je približala policija, je bilo slišati rezek živžig izvidne straže, ki je v ta namen bila postavljena. Hipoma je zavladal sporazum in zmagovalci ter premagani so si složno pomagali odnašati ranjence in pijance.

Hannah in njena sestra sta naju naprosili, naj pripovedujeta kaj o preriji. Malo sem bil voljan govoriti in čeprav sem vedel, da se dekleta vrlo zanimajo za izredne in neverjetne čine jahacev, sem prepuštil besedo rajši Napoleonu. Očito, v spomin na mrtvo prerijo zatopljen, je opisaval Napoleon veliki »round-up« spomladi in jeseni, ko priženejo gospodarju konje in govedo vkup, da jih more prešteti, zrebce in junce skopiti ter pregledati in za prodajo izbrati. To je prilika, da pokaže cowboy svojo spretnost in umetnijo. Vsak hoče pokazati najboljše dresiranega konja. Slovesnost začneja s tekmo v metanju lassa. Napoleon se je polhvalil, da ujame vsakega konja v najhujšem diru, za katero koli nogo.

Porogljivo in vljudno je izrazil Archer svoj dvom

o tem. Na Napoleonovem vratu so se žile od jeze napole, nagubancilo se mu je čelo. Pretep je bil že goden in čas, da ga zabranimo. Objubil sem, da bova naslednjega dne pokazala svojo umetnost ter ukrotila dva konja. K sreči sem prav tedaj zagledal gosli, ki so visele na zeleni vrvi — irska barva — na steni, ter sem naprosil Napoleona, naj nam kaj zavsira.

Takoj je snel O' Molloyev sin Tim, ne da bi prekinil svojo dotedanjo molčečnost, gosli s stene ter jih ponudil Napoleonu, ki jih je sprejel. Po svoji navadi je uprl instrument ob prsi mesto pod brado ter nam zaigral živahen, razposajen clogg-dance. Nato, prilagodivši se irski okolici, še Irish washer woman. Ta godba je zbudila splošno narodnostno občutje. Hannah in Archer sta vstala ter se postavila drug drugemu nasproti, mlajši sin George in njegova sestra sta sledila in ritem keltskega narodnega plesa je odmeval od tal. O' Molloy, Tim in jaz smo udarjali takt z rokami, celó gospa O' Molloyeva v gugalnem stolu je prekinila svoje pletenje ter se zagledala v gibčno kretanje svojih hčer.

Ko sva ji naposled še prihranila mujo pripravljanja postelj za naju, sva si osvojila popolnoma njeno srce. Vajena sva bila spati na prostem in sva tudi to noč, ki je bila posebno lepa, sklenila prenočiti rajši zunaj, zavita v najine odeje. Zares je bilo pametneje takó! Vsakdo bo razumel, zakaj...

Ko se je zaskoval dan, sva že bila na nogah. Najini konji so že navezali stike s težkokrvnimi O' Molloyevimi, ki so stali v hlevu in jim krepko odgovarjali. Zraven v govejem hlevu, je bilo slišati krave, ki so

Ptuj

Ekскурzija mariborskih dijakov. V soboto so pod nadzorstvom gg. prof. Tomaža Cankarja in Prijatelja semkaj napravili ekscurzijo študentje sedmega in osmega razreda mariborske gimnazije. Posetili so grad, Ferkov muzej in nazadnje so si ogledali še Mitrov tempel na Hajdini. — Vsi navdušeni od lepote Ptuj in njegove okolice, so se z večernim vlakom vrnili v Maribor.

Higijska razstava v Sv. Vidu. V nedeljo je bila otvorjena higijska razstava v Sv. Vidu, katero je otvoril okrajni podnačelnik dr. Bratina. Otvoritvi so prisostvovali mnogi odlični gostje in mnogo učiteljska ter okoliškega prebivalstva. Uvodni govor je imel župnik g. Soklič, nakar je okrajni podnačelnik slovesno otvoril razstavo z željo, da bi jo ljudstvo polnoštevilno posežalo. Razstava je potrebna že radi bližine vinorodnih Haloz, kjer je narod zelo siromašen vsled alkohola. Končno je še omenil, da se bo od merodajnih činiteljev la prireditve upoštevalo za poučno prireditve za stariše, ki imajo šolarje.

Škofja Loka

Nova šola. Poslopje naše osnovne šole že davno ne zadošča več modernim higijskim predpisom. Zlasti neprikladen je kraj, kjer stoji poslopje, v stranski Šolski ulici. Zato se že dolgo razmotriva tako v občinskem kot v šolskem odboru vprašanje, kako in kje naj bi se zgradilo novo poslopje. Kraj je že definitivno določen: šolski vrt tam ob poti na pokopališče. Odbora pa sta se obenem odločila sezidati novo stavbo tako veliko, da ne bo v njej nastanjenih samo osnovnih šest razredov, ampak tudi meščanska šola za dečke, ki bo na novo ustanovljena. Obenem bo pa treba zgraditi stanovanjsko hišo za učitelje. Že pred letom je bil napravljen načrt za novo šolo, ki so ga pa ovrgli. Tako je došlo do komisije, ki je v soboto 12. aprila 1930 še enkrat pregledala vse prostor in oddala izvršitve načrta gosp. prof. Plečniku, ki je bil tudi navzoč. G. arhitekt bo načrt v kratkem izvršil in odbora upata, da bo stavba tja do jeseni pod streho.

Velikonočna procesija. Vse farane, zlasti meščanske, obveščamo, da bo na željo njih samih letos pot procesije spremenjena. Med tem ko je do sedaj šla le do srede Glavnega trga in se zato niti razviti ni mogla, bo letos šla iz farne cerkve po klancu na Spodnji trg, od tod po Grabnu na Glavni trg in nazaj v cerkev. Naj bodo hiše ob omenjeni poti primerno razsvetljene.

Sv. Barbara v Halozah

Na Cvetno nedeljo, dne 13. aprila, je bilo pri nas v novi društveni dvorani pri Sv. Katarini veliko protestno zborovanje proti preganjanju kristjanov na Ruskem. G. prof. Šediv v Mariboru nam je v pretresljivem govoru podal s pomočjo skioptikona natančno sliko strašnega preganjanja tamonjih kristjanov, kakršnega še ne pomni zgodovina. G. profesor nam je poiztrgovalno govoril dvakrat: zjutraj po rani maši za odrasle, popoldne po večerajah za mladino, katere je bila zastopana v zelo obilnem številu. Obkralj so poslušali navzoči g. profesorja z največjim zanimanjem. Ogorčenost poslušalcev je priplula do vrhunca, ko so čuli in videli na sliki, kako nečuvno je že zastupljena ruska mladina z brezboštvom, da ta mladina bolj ceni boljševške ideje kakor pa življenje svojih lastnih staršev, katere brezvestno izdaja sovražnikom vere. Udeleženci protestnega zborovanja so se razšli ene misli in enega duha, da hočejo z največjim prijateljem ruskega naroda s sv. očetom Pijem XI. moliti in vsak po svojih močeh delati, da zatiranim kristjanom v »usiji čimprej zasije verska in gospodarska svoboda.

Murška Sobota

Treznostno društvo v Murski Soboti bo priredilo za člane treznostno potovanje na Susak-Trsat, otok Krk, Omišalj in obisk Zagreba v Ciril-Metodovih dneh. Odhod iz Murske Sobotne dne 4. julija 1930 ob 6 zjutraj in preko Varazdina, Zagreba in Karlova prihod na Susak ob 8 zvečer. Blizu frankopanskega gradu zažiganje Ciril-Metodovega kresa ob 9 zvečer, les in polena prinesemo s seboj. Od 4—10 staroslovenska bogoslužba v trsatski cerkvi. Ob 12 odhod s parobrodom na Krk dne 5. julija 1930, prihod na Susak ob 8. Dne 6. julija obisk Zagreba, bogoslužje v grško-katoliški cerkvi, ogledovanje muzejev, Strossmayerjeve galerije slik, zoološkega vrta (divje živali) v Maksimiru. Odhod iz Zagreba ob 6 in prihod v Mursko Sobotu ob 12. Vozna cena: Za šolarje približno 70 Din. Za člane treznostnih društev: iz Murske Sobotne 140 Din, iz Ljutomerja 135 Din, iz Ormoža 130 Din, voznika s parobrodom na Omišalj otok Krk 20 Din, izkaznica 10 Din. Podrobne informacije daje treznostno društvo v Murski Soboti, župni uradi in šolski upravitelji v okrajih Murska Sobotu, Dolnja Lendava, Ljutomer in Ptuj.

Nogomet v tujini

Dunajsko prvenstvo. V soboto se je vršila važna prvenstvena tekma Admira—Nicholson. Če bi Admira zmagała, bi bila zopet prva v tabeli prvenstva. Ker pa je ta tekma končala z neodločnim rezultatom 1 : 1, je Admira ostala še vedno na tretjem mestu. Nicholson pa je s tem lepim izidom prehitel celo Wackera, Danes izgleda dunajsko prvenstvo prve lige sledeče: 1. Rapid (16 iger, 22 točk); 2. Vienna (16, 22); 3. Admira (15, 21); 4. WAC (15, 19); 5. Austria (15, 16); 6. Wiener Sportklub (15, 13); 7. FAC (14, 13); 8. Nicholson (15, 12); 9. Wacker (15, 11); 10. Hertha (17, 10); 11. Hakoah (15, 7).

Zelo slaba igra v Badmimpešti. Dunajski WAC je gostoval v Budimpešti napram Ferencvarosu in podlegel z 1 : 0. Gledalec, bilo jih je okoli 4000, so bili nezadovoljni z igro obeh moštev. Ferencvaros je nastopil z nekaterimi rezervami in pokazal je igro, ki ne zasluži kritike.

Belgija—Francija 6 : 1 (5 : 1). V pariskem stadionu Colombes je belgijsko reprezentančno moštvo s 6 : 1 nadvladalo francoski team. Belgijci so se odlikovali s krasno kombinacijsko igro in si že s koncem prvega polčasa zagotovili zmago. V drugi polovici pa je Belgija popustila radi tega, ker je en igralec moral rad blesure z igrišča. Francosko moštvo je povsem razočaralo 15.000 gledalcev.

Ogrska—Švica 2 : 2. Pred 20.000 gledalci so Švicarji v Baslu dosegli res časten rezultat napram ogrski reprezentanci. Iz poteka igre je bilo razvideti, da Ogrji niso mogli s svojo pravo igro na dan, ker jih je oviralo nesajeno travnato igrišče. Prvi polčas se je končal z 1 : 1.

Kaj pravijo v Nürnbergu k dunajskemu porazu. Z izidom na velike priprave Južne Nemčije za reprezentančno tekmo proti Dunaju, je zanimivo po končani borbi ogledati si mnenje Nürnbergu, ki velja pač kot nogometni center Južne Nemčije. — »Dunajčani so zasluženo premagali Južno Nemčijo s 3 : 0 (1 : 0).« Tako so se glasila prva poročila. — V Nürnbergu so to vest sprejeli ne z zadovoljstvom, vendar pa tudi ne z dolgo vrsto opravičil svojega moštva, temveč so lojalno in objektivno priznali zaslužen zmago Dunaja. Nemški listi pravijo, da je bila reprezentanca Južne Nemčije preslaba za Dunaj; da se je moštvo preveč spuščalo v surovo igro in si s tem zapravilo zaupanje in simpatije dunajske publike in da je napadalna vrsta popolnoma odpovedala. To so važni trije vzroki tega poraza po mnenju Nemcev samih. — Te odkrite besede mnogo več povedo, kakor pa, če bi prikrivali resnico. Sportna zavest tudi v porazu ni zapustila Nemce, ki so dostojno in mirno priznali zaslužen zmago izvrstnemu moštvu Dunaja. — Seveda nam ta reprezentančna tekma ne more služiti kot prava cenitev moči Južne Nemčije in Dunaja, kajti obe reprezentanci nista imeli »vse najboljšee.« — V Južni Nemčiji ni bilo radi tekme z Dunajem važnih prvenstvenih iger. Tako je zaenkrat še vse pri starem. Prvenstvo izgleda sedaj takole: 1. Eintracht, Frankfurt 22 točk; 2. Bayern, München 16; 3. FC Pirmasens 16. 4. SpVgg Fürth 15; 5. Vf. B. Stuttgart 12 točk; 6. Sp. V. Waldhof 10 točk; 7. Wormatia, Worms 10 točk in FC Freiburg 5.

Cerkveni vestnik

Trnovo. Musica sacra na Veliko nedeljo: Ant. Foerster: Graduale, offertorium; Introitus in Communio koralo; Ant. Grum: Tantum ergo; Stanke Premrl: Velikonočna (9).

Iz društvenega življenja

Podporno društvo Zveze služkinj priredi na Veliki ponedeljek 21. aprila popoldanski izlet na Šmarjetno goro pri Kranju. Zbirališče o pol treh popoldne na glavnem kolodvoru. Vabljeni ste članice in prijateljice vesele družbe in petja. — Predsednica.

Oblastni odbor Jadranske Straže v Ljubljani priredi svoj redni letni občni zbor dne 10. maja ob 20 v mali sobi restavracije »Slon« z običajnim dnevnim redom.

Francoski krožek v Novem mestu. Na osnovi pooblastila, ki ga je dobil na svojem zadnjem občenem zboru dne 28. marca, je odbor Franc. krožka v Novem mestu na francoski dan daroval iz društvene blagajne 500 Din za poplavljenec v Franciji.

Ljutomer. Ljudski oder iz Maribora uprizori na velikonočni ponedeljek v dvorani Katoliškega doma v Ljutomeru miraki »Trosila bom rože«.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Mladinski odsek na šega Bralnega društva nas na velikonočni ponedeljek, dne 21. aprila ob 4 pop. popelje v Emavo v društveni dom, kjer se uprizori znana velenzanimiva burka »Lumpacij vagabund ali zanikrna trojica«. Vljudno vabimo sosede in domačine na to prireditev. — Majnika pa gostuje na našem odru mariborski Ljudski oder s slovečim mifaklom »Trosila bom rože«, na kar že sedaj opozarjamo.

prežvekovale in tolkle po mehkem gnoju. Najino kolo-vratenje po dvorišču je razjarilo pse.

Kljub zgodnji uri se je nočna rosa že začela topiti v topli, bisernobarvni meglici. V mehki progi je sra mežljivo zastirala prebujenje bližnjega gozda.

Tudi v hiši se je oglašalo življenje. Archer se je pokazal pri vratih — z namiljenim licem, brivno britvijo in ogledalom v roki — ter naju je z veseljem re-žanjem pozdravil. Obesil je ogledalo na žebelj ter se takoj začel strgati.

Sveži in smejoči sta naju vabili Hannah in Madge — razpuščene kite so jima padale čez tilnik — naj stopiva k umivalniku. Nato sta odšli s škafi za mleko v rokah, proti hlevom. Čim sva bila obrita in umita, sva stekla, Napoleon in jaz, za njima, da jima ponudiva pri delu svojo pomoč. Zaupali sta nama do vrha polne škafe mleka. Nositi sva jih morala do centri-fuge. Potem je bilo slišati ostri, a prisrčni glas hišne gospodinje, ki je klicala k zajutreku. Pripravila je ov-seno juho, jajca in gnat, krompir in kompot.

Po zajutreku sva gnala konje na pašo v dolinico, ki sva jo radi prikladnosti in sočnosti že prejšnjega dne opazila ter si jo zapomnila. O'Molloyu za košnjo ni bila prikladna, ker je bila vsa posejana z bičevjem. Od tam sva opazovala Iree pri delu. Tim in George sta okopavala z lopato in motiko kos še ne obdelane zemlje, hkrati pa sta O'Molloy in Archer v bližini po-ganjala z glasnimi hi in ho po štiri pred pluga vpre-žene konje. Celó hišo sva mogla še prečjo dobro opa-zovati. Na dvorišču sta stali deklici ter trosili zrnje glasno kokodakajoči perutnini. Ker sta bili popolnoma enako oblečeni, ju nisem mogel iz tolike daljave raz-ločiti. Moje srce se je trudilo, da bi ugenilo, katera je Hannah.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslov. knjižarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30. Din, vez. 42 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE, 28. Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman in slikami, 24. Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Remmich, ZAGORSKI ZVONOVI, Slaviti, NA SINAJ, 30. Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30. Din, vez. 42 Din. — 34. zvezek: Brachet, CIRKUSKI OTROK, 28. Din, vez. 40 Din.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobne

Mizarske pomočnike
sprejemam za stavbna in pohištvena dela. Sprejemam tudi začetnika, mlajšo moč in starejšo. Zglašiti se je pisмено. Hočvar Henrik, splošno mizarstvo, Struge na Dolenjskem.

Mizar, pomočnika
in vajenca sprejme takoj Lužovec Franc, Poženik 28, Cerklje pri Kranju.

Kolar, pomočnika
takoj sprejme Vinko Pišer, Loški potok, Dolenj.

Urarski pomočnik
samostojen delavec — z orodjem — se sprejme. Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9.

Pouk

Šolerska šola
I. oblast. konc., Čamerik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vešnice.

Domači učitelj
ali učiteljica za učenca judske šole, dnevno dve uri, se išče. Ponudbe na glasni odd. »Slov.« pod »Pouk - Ljubljana«.

Denar

Rentabilno industrijo
podjetje v Sloveniji, brez konkurence, išče družabnika s kapitalom najmanj 1.000.000 Din. Diskretnost strogo zadržana. Ponudbe pod »Moderno podjetje« na upravo »Slovenca« št. 4389.

Vnajem

Lokal
za delavnico ali skladišče oddam. Ljubljana, Križevniška 4, čez hodnik II.

Posestva

Nova hiša
pripravna za rokodelca — 10 minut od Domžal — naprodaj. — Vprašati: Zaboršt 20.

Travnik
v mestnem logu, 4 orale, se ugodno proda. Vprašati v Realitetni pisarni posestnikov, Salendrova št. 6.

Na Bledu

dve hiši z vrtom naprodaj, ena novozidana za večjega obrtnika, tudi na pogon, elektrika, vodovod v hiši, 10 minut od kolo-dvora in pošte, vse krito z opeko. Druga enostanovanjska hiša, kjer pa se z malim popravilom napravi še eno stanovanje, poleg je lep vrt in mala vodna moč. Električni vodovod v hiši, se zaradi prenosa obrata poceni proda. — Pojasnila daje M. Jan, sploš. kovaštvo, Bled 2.

Kupimo

Za kopalnico
kupim peč in banjo ter večji nabiralnik za vodo. Cenj. ponudbe pod »Kopalnica« št. 4305 na upravo »Slovenca«.

Hrastove frize
vsako količino in vseh dimenzij proti takojšnemu plačilu išče solventna firma. Ponudbe poslati na upravo lista pod št. 4405. Ponudbe brez navedbe cene so brezpredmetne.

Hrastov les
popolnoma suh, nerezan ter najmanj pred desetimi leti posekan, kupimo. Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana.

Glasba

Pianino
črn, dobro ohranjen, ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4302.

Klavirje
pianine in harmonije prodaja, izposojuje, popravlja in čisto uglašuje najceneje — tudi na obroke — tovarna klavirjev Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva 5, Rimska c. 2.

KLAVIRJI

Svarim pred nakupom navideznega blaga cenih klavirjev!
Kupujte na obroke od 400 Din
prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljši (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice
Alfonz Breznik
Mestni trg 3.
Najcenejša izposojevalnica

Prodamo

Vreče
za moko po 85 kg, komad Din 8.50, kasko tudi vse druge prodaja po najnižji ceni A. Grebenc, Ljubljana, Vel. čolnarska ulica št. 15.

Najcenejši koks

po 85 par kg le v mestni plinarni ljubljanski.

Dve okni
dobro ohranjeni, široki, 285 cm, visoki 340 cm, 2 komada, široka 285 cm in visoka 224 cm, proda Franc Erjavec, Wolfova ulica 12, Ljubljana.

Puhasto perje
kg po 38 dinarjev razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čist beli puh kg po 300 Din — L. Brozović, Zagreb, Ilica št. 82. Kemička čistilnica perja.

Vrtnice
v najnovjših različnih barvah ima naprodaj Ivan Breclenik, Velika čolnarska ulica št. 21.

Poltovorni auto
znamke »Loreley«, dobro ohranjen, ceno naprodaj. Na ogled: Slomškova ulica št. 6.

Kompletno posteljo
in nočno omarico, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi pod št. 4387.

Obrt

Vezenje
nevestinih oprem. zaves. pregrinjaj. najceneje in najfinijeje Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. — Entlanje ažiuriranje, predtiskanje takoj.

Entlanje Din 1-50 m

Strojno-ročno vezenje zastorov, preprog, kuh. garnitur itd. Predtiskarija izdelovanje damskega perila, najceneje M. Sedovnik, Florjanska 6, Ljubljana.

Kašo

ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Gostil. »Pod Skalco«

Ljubljana, Mestni trg 11. Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalma-tinska vina. Vedno sveža gorka in mrzla jedila na razpolago. — Abonenti se stalno sprejemajo.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32.

Elektropodjetje
A. Arhar
Ljubljana VII., Celovška c. 80, prevzema vsaka elektriška dela kot hišne instalacije, zvonce, radijo, telefone, popravlja vsakovrstnih strojev itd. Točna postrežba! Solidne cene!

Železnato vino

jekarne Dr. G. PICCOLI in v LJUBLJANI krepiča oslabele, malokrvne odrasle in otroke

Modroce

vrhne iz la afrika močno blago Din 240 — mreže - postelne odeje - žimo - cvili najceneje kupite pri
Rudolf Sever
Ljubljana, Marijin trg 2

Potice

(Kugelhupf)
vse vrste sladčic in biškotov izdelujem po naročilu za praznike. Režek, Maribor, Aleksandrova c. št. 64.

Razno

Na obroke
kupite lahko vsakovrstno blago s posredovanjem Kreditne zadruge detail-nih trgovcev, Čigaletova ulica 1. Posreduje hitro in diskretno.

REKLAMA »SLOVENCU«
najuspešnejša

Velikonočne šunke

štajerska perutnina, delikatesni mesni izdelki, sveže meso vseh vrst
KONZERVE najboljšje in najcenejše pri
PASTETE
Fr. Slamič, Ljubljana,
Gospodstvska cesta št. 6.

Tiskarna

se nahaja na
Celovski c. 14
nasproti velesejma
Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela najsolidneje.
Zahtevajte proračune.

SUKNO

pristno ANGLEŠKO in ČESKO ter druge pomladanske novosti za dame in gospode pri
FRANJO MAJER - MARIBOR - Glavni trg 9

Opekarna Direkcije državnega rudnika Velenje ima na razpolago

zidno opeko

zelo dobre kvalitete — po ceni 470 Din za 1000 komadov — franko opekarna, oziroma 500 Din franko vagon šlake (rudnik). — Iz pisarne Direkcije drž. rudnika Velenje.

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zopr. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnilobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont ščetka za otroke, za dame (mekhe ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tovarnice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 8

Gg. zdravnike interniste in lekarnarje

prosimo, da nam javijo svoj natančni naslov, na katerega bi jim poslali literaturo o novem antituberkuloznem zdravilu »Sotosin«.

Kemijski laboratorij »Sotosin«.
Beograd, Bosanska 63. Tel. 21—38.

Ceneni teden!

Damski klobuki zelo čedni in moderni kakor tudi najelegantnejši klobuki v veliki izbiri v zalogi. — Popravila se izvrše lepo in hitro pri
A. STAUBER - MARIBOR - Ulica X. oktobra

Cenjenim damam priporočam svojo veliko zalogo modernih spomladanskih klobukov

Popravila izvršujem hitro in poceni
M. JAHN, modistinja
Maribor, Stolna ulica št. 2

Najugodnejši nakup

galanterije, ročnih torbic, čevljev, nogavic, perila, čipk, igrač itd. nudi tvrdka

F. M. Schmitt
Ljubljana
Pred Škofljo 2 - Lingarjeva 4

Viktor Trapečar

zavod za snaženje oken in stanovanj
SE JE PRESELIL NA
KARLOVSKO CESTO 8/I
ter se cenj. občinstvu najljubneje priporoča.

Ali ste že poravnali naročnino?

Moški klobuki
M. Schram
najmoderneje oblike in garantirano dobre kvalitete v veliki izbiri — biri. — Specijalna zaloga prvostne obutve.
Maribor
Aleksandrova 11

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretrpetno vest, da je naša iskrenoljubljena mama oziroma sestra in teta, gospa
Katarina Goričan
posestnica v Hočah pri Mariboru
v ponedeljek, dne 14. aprila 1930 ob pol 7 zvečer po daljši bolezni in previda s tolažili svete vere, v 62. letu svoje dobe Bogu vdano umrla.
Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v četrtek, dne 17. aprila 1930 ob 9 iz hiše žalosti Sp. Hoče št. 29 na tamkajšnje pokopališče.
Sv. maša zadušnica bo darovana dne 22. aprila 1930 ob 7 v župni cerkvi v Hočah.
Maribor-Hoče, dne 15. aprila 1930.
Alojz Goričan, Josip Goričan, sinova. Castita sestra Luciana roj. Goričan, hčerka ter vsi ostali sorodniki.

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oče itd., gosp.
Ivan Šulga
danes 14. aprila ob 5 popoldne v 65. letu starosti, previda s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb nepozabnega rajnega bo v sredo 16. aprila ob 3 popoldne iz Malgajevе ulice št. 5 na pokopališče k Sv. Križu.
Sp. šiška, 14. aprila 1930.
Žalujoča žena in ostali sorodniki.

Potrjim srceam javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predobri soprog, oče, stari oče, stric in tast gospod
Jakob Kramberger
posest., gostilničar, biv. obč. gerent itd. dne 13. aprila, previda s sv. zakramenti za umirajoč, mirno v Gospodu zaspal. Pogreb blagega pokojnika bo v sredo 16. t. m. ob 10 dopoldne od hiše žalosti v župno cerkev, kjer se bo vršila sveta maša zadušnica.
Sv. Marjeta ob Pesnici, 14. IV. 1930.
Žalujoči ostali.
Brez posebnega naznanila

Moderni dežniki
za dame, gospode in otroke.
Lastni izdelek, kakor tudi
palice in vrtni solnčniki
Najnovejši vzorci, velika izbira, cene nizke.
Popravila se izvršujejo hitro in solidno.
Füllerkruss - Petrossi
Maribor - Gospodska ulica št. 1

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d.d. LJUBLJANA
prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo
Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks tvariški, plavžarski in plinski.
Brikete.
Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/I.